

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 35
Rugsėjo - September 10, 1982

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

JAV MINI PABALTIJO VALSTYBIŲ PRIPAŽINIMO 60—TĄ SUKAKTĮ

Washingtono buvo iškalbiai paminėta 60-oji Pabaltijo valstybių pripažinimo de jure sukaktis. JAV valstybės departamentas liepos 28 išleido formalų pareiškimą, kuriame tarp kitko rašoma: "1940 Estiją, Latviją ir Lietuvą užpuolė ir neteisėtai aneksavo Sovietų Sąjunga. Jungtinės Amerikos Valstybės niekada nepripažino šio jėga įvykdyto ir neteisėto Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą... JAV-ių vyriausybė nori atkreipti dėmesį į sovietų tebevykdomą Pabaltijo respublikų piliečių žmogaus teisių pažeidinėjimą. Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje vyrauja arši priespaudos atmosfera, nes sovietai kontroliuoja jų politiką, religiją ir kultūrą".

Sukaktuvių proga JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Walter Stoessel ir valstybės sekretoriaus pavaduotojas žmogaus teisėm Melvyn Levitsky tą pačią dieną Washingtono priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatinis atstovus. Levitsky buvo pagrindinis kalbėtojas liepos 28 Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto (Joint Baltic American National Committee) suruoštame priėmime. Jis pabrėžė, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra "tikrai pavergtos tautos" ir kad jų aneksavimas "išsiskiria kaip ciniškiausias ir destruktiviausias Sovietų Sąjungos padarytų tarptautinės teisės pažeidimų pavyzdys". Jo žodžiais, JAV-ės "viešai ir energingai" remia Pabaltijo tautų teises išreikšti savo kultūrinės ir visuomenines vertybes". JAV-ės kalbėjo Levitsky, ir toliau kels aiškėn mėginimus surusinti Pabaltijo tautas, ko "Sovietų Sąjungos politika siekia nuo pat jų užėmimo". Taip pat JAV-ės kreips pasaulio dėmesį į tuos Pabaltijo piliečius, kurie persekiojami ir

įkalinami už tai, kad jie mėgino pasinaudoti savo žmogaus teisėmis. Levitsky pareiškė, kad "religinė laisvė" visada užims svarbią vietą JAV-ių užsienio politikoj, o tai esą "ypač svarbu Pabaltijo valstybėm, kur tikintieji jau daugiau kaip 40 metų veda didvyrišką kovą su Sovietų Sąjungos prievartinio ateizmo politika". Anot kalbėtojo, Amerikos vyriausybė, kongresas ir piliečiai yra "vieninčiai nusistatę prieš žmogaus teisių ir tautinių aspiracijų represavimą Pabaltijo valstybėse".

Liepos 28 Pabaltijo tema dominavo kasdien vykstančiame valstybės departamento referento ("spokesman") informaciniame susitikime su diplomatiniais korespondentais. Tuolaikinis referentas Dean Fischer (kurio vietą rugpjūčio 3 užėmė buvęs Amerikos Balso direktorius John Hughes) pradėjo susitikimą, paskaitydamas valstybės departamento pareiškimą apie Pabaltijo valstybių pripažinimo sukaktį. Veteranai korespondentai negalėjo prisiminti tokio viešo paminėjimo praeyty. Referentas Fischer apie tai komentavo: "Pabaltijo valstybių ypatingos aplinkybės pilnai pateisina šiandienos pareiškimą. Nuo 1918 iki 1940 Lietuva, Latvija ir Estija buvo nepriklausomos, suvereninės valstybės... Jų įjungimas į Sovietų Sąjungą yra unikalus ir tragiškas moderniosios istorijos epizodas. Šiose trijose šalyse sovietai dominuoja politiką, religiją ir kultūrą — tokia jų politika turėtų nuolat priminti laisviam pasauliui, kaip sovietai iš tikrųjų traktuoją nerusus".

Sukaktuviame minėjime dalyvavo keletas šimtų pabaltiečių. Iš toliau atvykusių lietuvių dalyvavo Vlko pirmininkas dr. K. Bobelis, Alto pirmininkas dr. K. Sidlauskas, kun. dr. J. Prunskis, dr. L. Kriauciūnas. (Elta)

"AŠ KALBĖSIU APIE DIEVĄ VISUR, KUR BŪSIU"

Lietuvių Informacijos Centras New Yorke paskelbė pranešimą anglų kalba apie Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčios vikaro kun. Ričardo Černiausko valdžios įsakymu pašalinimą iš pareigų ir jo perkėlimą į kaimo parapiją. Naujoju Šv. Mikalojaus bažnyčios vikaru esąs paskirtas neseniai įšventintas kunigas Edmundas Kulvietis. Lietuvių Informacijos Centras pažymi, kad kun. Černiauskas atsisakęs paklusti atleidimo įsakui ir būti perkeltas į kitą parapiją.

Kun. Černiauskas yra jaunas — 28-erių metų, energingas kunigas, parapiečių mylimas ir gerbiamas. Jis buvo suimtas 1981 rugpjūčio 20 už jaunimo išvykos suorganizavimą poilsui ir dvasiniam susitelkimui. Grubus milicijos susidorojimas su kunigu ir išvykoje dalyvavusiu jaunimu giliai įskaudino tikinčiuosius.

Lietuvių Informacijos Centras pranešime primena kun. Černiausko žodžius, pasakytus bažnyčioje, jam sugrįžus iš kalėjimo: aš jaučiu, kad už tiesos žodžius man nebus dovanota. Bet aš tapau kunigu, kad kalbėčiau tiesą, kad kalbėčiau apie Dievą. Ir aš kalbėsiu apie Dievą ne tik bažnyčioje, kaip man liepė milicininkai, bet ir visur, kur būsiu: šventoriuje, klojime, laukuose, prie ežero, ant ežero ir net ežero dugne.

Šiuos žodžius susijaudinę tikintieji, nežinodami kaip kitaip išreikšti kunigui savo meilę ir solidarumą, palydėjo ilgais ir audringais plojimais, o nukentėjęs jaunimas ir vaikai kun. Černiauskui įteikė daugybę gėlių, kurias jis nunešė tiesiai ant altoriaus.

Savaitės įvykiai

BAŽNYČIA "ATSKIRTA" NUO VALSTYBĖS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 51

Lenkijos vyriausybės griežtų įspėjimų nedemonstruoti nepaisant, daugely Lenkijos miestų vyko gausios demonstracijos Solidarumo unijos įsteigimo sukaktį paminėti. Jose buvo reikalaujama paleisti Lech Valęsą ir kitus sulaikytuosius, leisti veikti unijai ir pan. Gausūs motorizuotos policijos daliniai ašarinių dujų, vandens švirškštis ir lazdom demonstracijas išskleidė. Apie pramonės miestą Legnicę du demonstruojantieji buvo policijos nušauti. Įvairiose vietose šimtai žmonių buvo sužeista ir šimtai sulaikyta.

Nežūrint mažų kliuvinių, Palestinos išlaisvinimo organizacijos kovotojai ir Sirijos kariniai daliniai buvo evakuoti iš vakarinio Bairuto į kitas arabų valstybes. Sirijos kariai pasitraukė į Bekaa slėnį Libane, kur dar tebėra ir palestiniečių kovotojų, dėl kurių evakuacijos turės būti susitarta. Evakuacijos metu Izraelio lėktuvai numušė Sirijos žvalgybinį lėktuvą MIG-25, bet dėl to didesnių incidentų neįvyko.

Kinijoje prasidėjęs komunistų partijos kongresas numato priimti naują konstituciją, pasmerkiančią ir panaikinančią asmeninę kultūrą ir iškeliančią kolektyvinės vadovybės principą. Pasenę partijos vadai sudarys partijos patarėjų centrinę tarybą, o partijai vadovaus mažas sekretoriatas ir 23 narių politinis biuras.

Valstybės departamentas pareiškė, kad Lenkijoje vykstančios demonstracijos parodė, jog jos problemos policinėm priemonėm nebus išspręstos, ir reikalauja pasitarimų tarp vyriausybės, Katalikų Bažnyčios ir Solidarumo unijos.

Izraelis žada paleisti didelį skaičių Izraelio saugumui pavojaus nesudarančių Libano akcijų metu sulaikytų palestiniečių.

JAV prekybos departamentas uždraudė Prancūzijoje veikiančiam Amerikos Dresser įmonės padalinijui, pardavusiam Sov. S. gog dujotiekio linijai reikalingų įrengimų, gauti iš JAV bet kuriuos technologinius įrankius ar įrengimus. Panašios sankcijos laukia ir viena Britanijos firma, kuri taip pat pardavė Sov. S. gog dujotiekio linijai reikalingų turbinų.

Izraelio parlamentas nutarė panaikinti valstybinės oro linijos El Al skridimus žydų šventadieniais. Šituo žygiu atsilyginama kraštutinei Agudat Izrael partijai už jos teikiamą paramą vyriausybei.

Japonija sutiko patenkinti Kinijos, P. Korėjos ir kitų Azijos valstybių reikalavimus pataisyti jos mokyklose naudojamus vadovėlius, pagražinančius Japonijos veiksmus paskutiniojo karo metu ir klastojančius istoriją.

Egipto prezidentas Mubarak oficialiai pareiškė nepradėsias su Izraeliu pasitarimų dėl palestiniečių autonomijos tol, kol Izraelis pasitrauks iš Libano ir kol nenutrauks žydų kolonijų steigimo okupuotose arabų žemėse.

Nežūrint Indijos protestų, Pakistanas ir Kinija atidarė normalų susisiekimą per Himalajų kalnų Khunjerab tarpekį, per kurį anksčiau ėjo vadinamas šilko kelias.

Ispanijos ministeris pirmininkas Leopoldo Calvo Sotelo, priitarus karaliui, paleido parlamentą ir paskelbė naujus rinkimus spalio 28.

Sovietinė konstitucija skelbia, kad Bažnyčia esanti atskirta nuo valstybės, bet tikrumoje yra priešingai. Nėra pasulyje kito krašto, kur valstybė taip kištųsi į Bažnyčios reikalus ir taip kontroliuotų jos veiklą.

Visų apylinkių ir miestų vykdomieji komitetai 1982 metais privalo toliau šnipinėti parapijų religinį gyvenimą ir teikti žinias Religijų reikalų tarybai pagal čia pateikiamą formą:

I. Padėtis religinėje bendruomenėje ir religingumo būklė

1. Vykdomojo organo ir revizijos komisijos veiklos charakteristika.

Čia įtraukti tokie dalykai: savanoriškų aukų rinkimas (kiek jų surinkta); pajamų-išlaidų knygos tvarkymas (jos atitikimas religiniams reikalavimams); pagalba organizuojant religines šventes; rūpinimasis maldos namų ūkiniais - materialiniais reikalais (remontu, apšildymu, inventoriaus įsigijimu ir kt.); veikliausi vykdomojo organo ir revizijos komisijos nariai (pavardės, vardai); ar kunigas nenustelbia revizijos komisijos ir vykdomojo organo veiklos?

2. Kaip vykdomas reikalavimas apie tai, kad kiekvienais metais būtų inventorizuojamas maldos namų turas.

3. Koks procentas žmonių yra tikintys, tame skaičiuje, koks procentas jaunimo yra tikintys, koks procentas mokyklinio amžiaus vaikų eina į bažnyčią, kiek priėjo prie pirmos komunijos, kiek konfirmuota vaikų, kiek buvo velykinių išpažinčių, kiek tikinčiųjų atsilankė į bažnyčią per 1981 metų Kalėdas, kalėdinio pamokslų turinys.

II. Dvasininkijos veikla

1. Charakteringi religinių kultūrų įstatymų pažeidimai. Ar nesikiša bažnytininkai į šeimų, kolektyvų, mokyklų reikalus. Vaikų patarnavimo mišioms ir kitoms bažnytinėms apeigoms "klapčiukų" pavardės, vardai, klasės, mokykla.

Ekstremistiškai nusiteikusių kunigų veikla (jų pamokslų turinys).

ELTOS INFORMACIJA PERKELIAMA Į MICROFICHE

Eltos informacijos tarnyba pasirašė sutartį su "Human Rights Internet" (Tarptautinio žmogaus teisių tinklo) organizacija. Pagal šią sutartį Tarptautinė dokumentacijos bendrovė Zueriche, Šveicarijoje, "microfiche" būdu perfotografuos ir pdaugins Eltos anglų kalba paskelbtus dokumentus ir informaciją. Žmogaus teisių organizacija tikisi kuo plačiau paskleisti informaciją apie žmogaus teisių pažeidimus visame pasaulyje "Microfiche" metodas įgalina perkelti 96-ųjų puslapių tekstą į mažą gabaliuką plastikos.

Vlikas ir Elta glaudžiai bendradarbiauja su "Human Rights Internet" organizacija, kurios periodiniame leidiny reguliariai spausdinami Eltos biuletenų turiniai. Organizacijos atstovai nuolat palaiko ryšį su Vliku, pasitikrindami apie įvykius Lietuvoje. Pavyzdžiui, pastaruoju metu jie ypač domisi Pakucko teismu ir suomių sovietam išduodamais pabėgėliais. (Elta)

ryns, įvairių ratelių bei sueigų, įstatymais nenumatytų esenų organizavimas, laiškų ir skundų rašymas, parašų rinkimas ir siekimas sukurstyti tikinčiuosius prieš valdžios organus.

2. Dvasininkijos prisitaikėlikumas prie šių dienų gyvenimo sąlygų, jos pažiūros ir politinę padėtį pasaulyje ir į vakarų propagandos ideologijos diverzijas.

3. Ar jaunimas nesidomi religine literatūra ir bažnytine at-ributika (kryžiais, "šventais" paveikslais ir kt.)

4. Pagrindinės dvasininkų darbo su gyventojais kryptys, tendencijos, metodai. Naujos darbo formos su jaunimu, tėvais, moterimis, inteligentija.

5. Paklaustyti ir pasakyti per metus pamokslų skaičius: ar tie pamokslai buvo grynai religinio turinio; politinio pobūdžio (taikos, karo, tautų draugystės klausimais); moralės ir dorovės tematika; religijos ir tautybės sutapatinimas; antisuomeninio pobūdžio (iškraipant socialistinio gyvenimo tikrovę) ir t.t.

Pridėti charakteringų pamokslų ištraukas.

6. Aprašyti žymesnes religines šventes, atlaides, dalyvių skaičių, dvasininkų pastangas organizuojant šias šventes, tikinčiųjų dalyvavimą minėtose šventėse, aktyvumą (kiek jų d-

lyvavo 1980 metais ir kiek 1981 m.).

III. Įstatymų aiškinimas ir kova su pažeidėjais

1. Kiek perskaityta paskaitų apie tarybinę konstituciją ir religinių susivienijimų nuostatus.

2. Kokį darbą atlieka religinių kultūrų įstatymų laikymosi kontrolės narys.

3. Miesto ir apylinkės tarybos vykdomojo komiteto vaidmuo įstatymų apie religinius kultus vykdymo klausimais. Darbo formos ir metodai. Ataraminių grupių veikla.

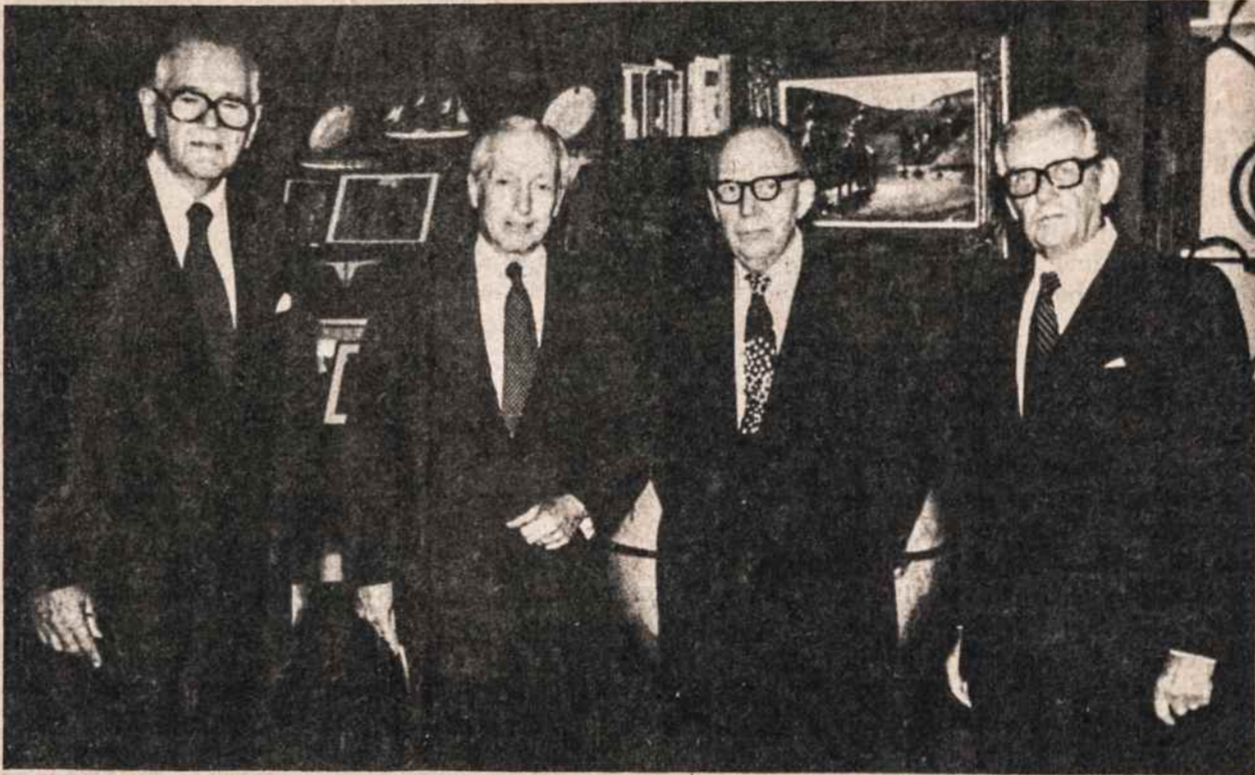
4. Ar buvo apiplėšti maldos namai ir dvasininkai, ar išaiškinti nusikaltėliai.

5. Kiek iš pavienių ir grupių tikinčiųjų ir dvasininkų buvo gauta pareiškimų, laiškų, skundų, tame skaičiuje pagrįstų ir pakartotinių. Kokiais klausimais buvo kreiptasi ir kaip jie buvo išspręsti.

6. Kaip vykdomi partinių ir tarybinių organų nutarimai kultūrų įstatymų kontrolės klausimais.

7. Svarstytas tarybų sesijose, posėdžiuose, pasitarimuose, priimtų sprendimų arba priemonių planų trumpas turinys.

8. Pageidavimai, pastabos, pasiūlymai.

JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Walter J. Stoessel Jr. liepos 28 priėmė Pabaltijo valstybių atstovus minint 60 metų sukaktį kaip JAV pripažino Lietuvą, Latviją ir Estiją de jure. Iš k.: Estijos gen. konsulas Ernst Jaakson, valstybės sekretoriaus pavaduotojas Walter J. Stoessel, Lietuvos atstovas dr. S.A. Bačkis, Latvijos atstovas dr. Anatol Dinbergs.

Australija apie pavergtas tautas

Australijos vyriausybė vėl patvirtino, kad ji nepripažįsta Pabaltijo kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Birželio 15 Vlko pirmininkas dr. K. Bobelis įteikė memorandumą Lietuvos reikalui Australijos ministeriui pirmininkui Malcolm Fraseriui. Į memorandumą, ministerio pirmininko pavesta, rugpjūčio 10 atsakė veikiant užsienio reikalų ministerė Margaret Guilfoyle, kuri rašo:

"Australijos vyriausybė nepripažįsta de jure Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Tai buvo ir tebėra labai tvirtas šios vyriausybės nusistatymas. Pripažindama, kad Pabaltijo valstybės šiandien yra Maskvos kontrolėje, Australijos vyriausybė jokiu būdu nelaiko sovietų jom užmestos valdžios teisėta."

šoma pareiškime. "Mes prisimenam didvyriškumą tų vyrų ir moterų, kurie priešinosi jų pavergimui ir kurie šiandien tebesistengia atgauti teisėtai jiems priklausančias laisves."

Ministerio pirmininko pareiškimas taip pat pabrėžia, kad laisvosios valstybės turi nepamiršti, jog "laisvė susieta su įsipareigojimais. Tik vykdydamos tuos įsipareigojimus, laisvosios valstybės sugebės užtikrinti, kad ateitis priklausytų ne tiems, kurie siekia įbrukti pavienę dogmatišką ideologiją, bet tiems, kurių tikslas yra leisti laisvai pasireikšti laisvų žmonių įvairiausių energijom".

(Elta)

— Lietuvių opera duos "I Lituani" operos spektaklį ateinančių metų liepos 1 Chicagos auditorijos teatre antrųjų pasaulio lietuvių dienų proga.

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Tarp naujai išleistų knygų minėtina V. Merkio monografija „Lietuvos valstiečiai ir spauda XIX-ojo amžiaus pabaigoje“. (272 psl., 6000 egz.). Knygoje apžvelgiama ir M. Lietuvoje spausdinta patrinė spauda, lietuvių kova su spaudos draudimu ir carine cenzūra, bet daugiausia dėmesio kreipiama į vadinamąją socialistinę spaudą. Išleistas Antano Miškinio naujas eilėraščių rinkinys „Kle-

vai prie kelio“ (158 psl., 14,000 egz.), Juozo Marcinkevičiaus pjesių rinkinys „Moksleivių saviveiklai“ (Zemaitis, Valdovė, Inspektorius, 96 psl., 5000 egz.), Raimundo Graibaus naujas eilėraščių rinkinys „Vėjo žiedas“ (80 psl., 7000 egz.).

— „Gimtojo Krašto“ žiniomis, Vilniaus universitete stažuojasi čekagiskė Ramunė Plioplytė. Ji rašo mokslinį darbą apie anglų kalbos įtaką Amerikos lietuvių kalbai. Turinti atsivežusi Chicagoje padarytų įrašų. Lanko lietuvių kalbos ir literatūros bei anglų kalbos paskaitas, taip pat išvyksta iš Vilniaus pasiklausti gyvosios žmonių kalbos. Jai daug padeda anglų kalbos docentas Lionginas Pažūsis ir lietuvių kalbos katedros laborantė Danutė Tarvydaitė. R. Plioplytė Vilniuje išbūsiama visus metus. Ji anksčiau yra lankiusi Vilniaus universiteto lietuvių kalbos vasaros kursus, kitą kartą Lietuvoje lankiusi kaip turistė.

— Smilkalai Motiejui Šumauskui. Neseniai miręs komunistų veikėjas, daug prisidėjęs prie Lietuvos sovietinimo, yra ypatingai pagerbiamas: Vilniaus „Vaizdo“ spaustuve pavadinama jo vardu, taip pat jo vardu pavadinama viena nauja Kauno gatvė, net keliems Švenčionių rajono kolchozams primetamas M. Šumausko vardas. Prie dviejų Vilniaus namų, kur gyvena ir dirbo M. Šumauskas, būsiančios įrengtos memorialinės lentos, Revoliucijos muziejuje būsiantis suorganizuota nuolatinė jo gyvenimo ir veiklos paroda.

Net numatyta išleisti jo „raštų“ du tomas. Savo ištikimiesiems vergams okupantai pagarbos negaili!

— Rusinimo tikslais į Vilnių atvyko Maskvos rusų teatras „Na maloj Bronoj“. Tas teatras Vilniuje išbus visą mėnesį. Akademiniame Vilniaus dramos teatre ir profsąjungų kultūros rūmuose vaidins net aštuoniolika kartų — daugiausia sovietinių rusų autorių veikalus.

— Ir šią vasarą į pavertgą Lietuvos kolchozus, statybas ir fabrikus „talkos“ (prievartos) darbams pasiūsta 10,700 studentų ir 160,000 moksleivių. Ta darbo „talka“ vadinama ten ketvirtuoju trimestru. Darbas jaunam žmogui yra naudingas, net auklėjantis, tačiau prievartinis darbas yra našta. Ir svarbiausia, kad dirbama ne dirbančiojo gerovei, o žmogų pavergusiai valstybei, kuri kėsinaisi pavergti visą laisvąjį pasaulį.

— Sovietų pavertgą kraštus ypač vargina vadinamosios socialistinės lenktynės. Tai bjauri dirbančio žmogaus išnaudojimo priemonė. Lenktynėse dalyvauti verčiamos ne tik gamybinės įmonės, bet ir mokslo įstaigos. Štai Kauno politechnikos institutas sąjunginėse lenktynėse laimėjo trečią vietą. Lenktynės nulėmė išleisti diplomuotų inžinierių skaičius (1981 m. jų buvo 2516), gerai parašyti ir premijomis apdovanoti moksliniai darbai (juos parašė 13 studentų), išradimai, naudingi pramonei (226), mokslinių duomenų pritaikymas gamyboje (203 rekomendacijos, davusios 20 milijonų rb. pelno).

— Tarptautinėje Leipcigo knygų mugėje buvo medaliais apdovanotos ir kelios lietuvių dailininkų iliustruotos knygos:

V. Kalinausko iliustruotas W. Goethės „Faustas“ — sidabro medaliu, A. Žviliaus iliustruota E. Mieželaičio „Mano lyra“ — bronzos medaliu. Abi knygos išspausdintos Kauno K. Poželos (buv. Spindulio) spaustuveje.

— Vilniaus sporto rūmuose gastroliavo japonų šokių ansamblis „Setiku“. Trisdešimt prnkios šokėjos pašoko daugiausia japoniškų šokių, taip pat davė ištraukų iš klasinių baleto, parodė, kad domisi ir Pietų Amerikos šokiais. Iš viso surengė 13 koncertų.

— Vengrijos lengvosios pramonės įmonės Vilniuje surengė madų parodą, kurioje buvo modeliuojama per 100 iš vengriškos medžiagos pagamintų drabužių. Prisipažįstama, kad Vengrija yra viena didžiausių drabužių tiekėjų Sov. Sąjungai.

— Per 6000 Lietuvos abiturientų atostogų pradžioje buvo suvežta į Vilniaus akademinį operos ir baleto teatrą. Visą savaitę jiems buvo rodomi operos ir baleto spektakliai. Tai lyg kultūrinis atlyginimas prieš jų pasiuntimą į ketvirtąjį trimestrą — „savanorišką darbo talką“.

— Kardiologų kongrese Maskvoje lietuviui kardiologai A. Brėdikis, A. Marcinkevičius, J. Blužas, Z. Januškevičius, Ch. Kibarskis ir A. Baubiniėnė skaitė mokslinius pranešimus.

— „Mokslo“ leidykla Vilniuje 1981 m. pabaigoje išleido prof. Juozo Balčikonio „Rinktinis raštų“ II tomą. Jame sudėtos profesoriaus skaitytos lietuvių kalbos paskaitos Panevėžio gimnazijoje ir Kauno bei Vilniaus universitetuose. Greta sisteminio kurso ypač įdomūs yra rašinių ir laikraštinių kalbos tašymai. Čia pririnkta daugybė liaudies kalbos pavyzdžių, vaizdingų posakių, retų tarmiškų žodžių. Leidinyje paskaitų ciklą papildė gausūs straipsniai lietuvių kalbos dėstymo mokyklose klausimu, taip pat profesoriaus laiškas lietuvių žodyno reikalu. Knygos tekstą parėngė A. Pupkis, vyr. redaktorius — V. Mažiulis, redaktoriai — A. Lyberis, K. Ulvydas. Veikalas gerai paruoštas, mokslinis.

— Šia vasarą ir Palangoje surengta skulptūrų paroda po atviru dangum... Klaipėdoje tokia paroda veikia jau daugiau kaip dešimt metų. Gal ir Palangoje ji vairs nuolatinė.

Pr.N.

kos Balso programose turi atspindėti Amerikos lietuvių gyvenimas, kultūra ir pasiekimai. „Mūsų požiūriu, pranešimai apie Amerikos lietuvių veiklą nesiriboja sekmadienio programomis; mes tuojau pranešame apie svarbius įvykius“, rašė direktorius Hughes, kaip pavyzdžius paminėdamas Pavertgų Tautų savaitę ir Pabaltiečių Laisvės dienos paskelbimą. Jis užtikrina, kad Amerikos Balso ir toliau išsamiai informuos apie Amerikos lietuvių veiklą ir, kur tik įmanoma, tokią informaciją išplės. Hughes kvietė Vliką talkinti komentarus ir sugestijomis. (Elta)

VLIKO PIRMININKAS IR AB DIREKTORIUS PASIKEIČIA NUOMONĖMIS

Vliko pirmininkas dr. K. Bobelis pasikeitė laiškais su Amerikos Balso direktorium John R. Hughes (jis rugpjūčio mėnesį buvo paskirtas vyriausioju JAV valstybės departamento referentu — „spokesman“). Savo liepos 15 laiške dr. Bobelis pareiškė, jog klausytojai sovietų okupatorų Lietuvoje yra dėkingi Amerikos Balsui už jo perduodamą informaciją. Jis taip pat išreiškė Vliko pasitenkinimą Hughes planais iškalbiau pabrėžti JAV-į

požiūrį ir jo paskelbtą nuomonę, kad sovietų dominuojama Europos dalis sudaro „pirminę“ Amerikos Balso publiką. Primindamas, jog Amerikos Balso tik sekmadieninėse programose praneša apie Amerikos lietuvių gyvenimą, dr. Bobelis pasiūlė, kad AB lietuvių skyriaus personalui būtų suteikta daugiau laisvės, įgalinant jį kasdien atrinkti ir transliuoti bent vieną pranešimą iš Amerikos lietuvių kultūrinės, visuomeninės, tautinės bei religinės veiklos. Tokie pranešimai galėtų būti transliuojami tuoj po bendros žinių apžvalgos. Dr. Bobelio nuomone, tokiu būdu programos lietuvių kalba pasidarytų patrauklesnė ir svarresnė.

Savo liepos 30 atsakyme direktorius Hughes padėkojo Vliko pirmininkui už jo linkėjimus ir „rimtą kritiką“. Jis sutiko, kad transliacijos lietuvių kalba yra svarbios ir kad jas reikia padaryti veiksmingesnes. Kalbėdamas apie konkrečius dr. Bobelio pasiūlymus, Hughes taip pat pareiškė sutinkąs, jog Lietuva transliuojamose Ameri-

Savaitės įvykiai

Popiežius Jonas Paulius II aplankė Italijos šiaurėje esančią San Marino respubliką, šiuo metu valdomą komunisto prezidento Giuseppe Maiani, ir spalio mėn. numato aplankyti Ispaniją.

JAV karo aviacijos štabo viršininkas gen. Charles A. Gabriel mano, kad JAV karo aviacijos daliniai, nežiūrint Sov. S-gos lėktuvų skaičiaus pranašumo, gali veikti veiksmingai ir ilgiau trunkančią Europos gynybą.

Prancūzija buvo pažadėjusi aprūpinti Indijos atominių reaktorių prisotintu uraniu, bet pasitarimai tuo reikalu su Indija buvo atidėti neribotam laikui.

Salvadoro vyriausybė paskelbė, kad per 12 mėn. kovose su partizanais ji neteko 1,073 žuvusių, kurių tarpe yra ir 40 karininkų, 2,584 sužeistų ir 144 dingusių be žinios karių.

Kubos vyriausybė galingom radijo transliacijom anglų kalba nustelbė Amerikos radijo stočių transliacijas net iki Iowa valstijos. Tai buvęs spėjimas nestatyti galingos radijo stoties transliacijom į Kubą.

Sov. S-gos rašytojas Jurij Belov, vadovaujantis ten veikiančiam žmogaus teisių aktyvistų ir politinių kalinių komitetui, priklausančiam V. Vokietijos veikiančiam Tarptautinei žmogaus teisių draugijai, savo laiške NYT pareiškė, kad pagal Sov. S-gos stadinamą dujotiekio liniją yra atsiradę eilė darbo stovyklų, kaip Usty-Išchim, Urengoi, Surgut, Tavda, Tiumen, Irbit ir Lisva, kuriose laikomi apie 100,000 kalinių, jų tarpe daug politinių ir sąžinės kalinių, nežmoniškom sąlygom priverstų dirbti sunkiausius linijos tiesimo darbus.

Iš Rumunijos atsiųstas į Prancūziją neskelbiamas pavardės šnipas turėjo nužudyti Paryžių gyvenančius ir iš Rumunijos pasitraukusius rašytojus Virgil Tanase ir Paul Goma, bet uždarinio nevykdė ir pasiprašė Prancūzijos policijos apsaugos.

Sov. S-gos mokslininkas Sevin GERALBEKOV, atvykęs į Braziliją vykusių politinių mokslų konferenciją, pasiprašė JAV politinės globos ir ją gavo.

Kanados sostinėje armėnų teroristai nušovė Turkijos karo atache plk. Atilla Altikat.

Philadelphijos ateitininkų metinė šventė buvo gegužės 30 Šv. Andriejaus parapijos salėje. Nuotraukoje matome garbės prezidiumą iš k. — prezidento pirm. Algis Šalčiūnas, Andrius Janušas — New Yorko moksleivių ateitininkų atstovas, dr. Jonas Duncija — posėdžio paskaitininkas, Daiva Barskėtytė — Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirmininkė, Linas Palubinskas — moksleivių ateitininkų centro valdybos vicepirm. ir Philadelphijos ateitininkų globėja Teresė Gečienė. Nuotr. dr. Ant. Juzaičio

JAV kongresmanai Brežnevui — laikas baigti Pabaltijo okupaciją.

Liepos 28, šešiasdešimtųjų Pabaltijo valstybių pripažinimo metinių proga, šimtas JAV-į atstovų rūmų ir senato narių pasiuntė Brežnevui šio turinio laišką:

„Šiandien Jungtinės Amerikos Valstijos mini 60-ųjų laisvų Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybių nuolatinio pripažinimo sukaktį. Pastarųjų 41-erių metų laikotarpy visos JAV-į vyriausybės palaikė šį ryšį, nežiūrint Sovietų Sąjungos nelegalios Pabaltijo valstybių okupacijos. Sovietų prievartinė okupacija neleidžia estam, latviam ir lietuviu naudotis tarptautiškai garantuota laisvo apsisprendimo teise.

„Jungtiniai Amerikos Valstybių piliečiai, savo atstovų rūmų ir senato narių pastangomis, nuosekliai rėmė laisvą Estiją, Latviją ir Lietuvą. Kongrese po

kongreso abiejų politinių partijų atstovai asmeniškais pareiškimais ir rezoliucijomis reikalavo, kad Pabaltijo valstybės būtų sugrąžintos į jų teisėtą vietą tarptautinėje bendruomenėje. Mes Jungtinėse Amerikos Valstijose esam įsipareigoję siekti tarptautinės bendruomenės, kuri remtųsi teisybės principu ir pagarba žmogaus orumui.

„Mes, čia pasirašiusieji atstovų rūmų ir senato atstovai, tvirtai remiam savo vyriausybę, kuri ir toliau pripažįsta laisvas ir teisėtas Estijos, Latvijos (ir Lietuvos) vyriausybes. Amerikiečius ir pabaltiečius jungia tvirta ir ilgalaikiai ryšiai. Šios 60-ties metų sukakties proga mes vėl kreipiamės į Sovietų Sąjungą, kad ji tuoj baigtų neteisėtą Pabaltijo valstybių okupaciją, ir viltingai laukiame laisvės atstatymo Pabaltijo valstybėse“. (Elta)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paroduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Sulteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat „Music of Lithuania“, trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasiūlyti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Prenumerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozuora • Pavarde pasirasyti straipsniai nebutini isreiskia redakcijos nuomone • Uz skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Savaitės šventės

Šios savaitės pirmadienį atšventė Darbo dienos šventę. Trečiadienį buvo tautinė šventė — Rugsėjo 8-oji ir religinė šventė — Marijos gimimo prisiminimas. Šį sekmadienį rugsėjo 12, New Yorke Apreiškimo ir V. Atsimainymo parapijos, o taip pat ir kitos lietuvių parapijos laisvame pasauly bažnyčiose tinkamai šias šventes paminės. Be abejo, salėse bus rengiami ir akademiniai minėjimai. Mini tas šventes ir Darbininkas.

Kiekviena šventė yra surišta su praeitimi. Nešvenčiamas gimtadienis, kai kūdikis gimsta. Ir po keliolikos metų gimtinės nėra tiek reikšmingos, kaip sulaukus 10 ar 75 metų. Juo tolimesnis įvykis, tuo šventė darosi svarbesnė ir iškilmingesnė. Praeitį nenustelbia, bet dar labiau priiša. Kasmet minima, ji pasidaro tvirta tradicija. Tuo būdu susidaro tautinės ir valstybinės šventės.

Lietuvos nepriklausomybės laikais pradžioje buvo tik viena iškilnesnė Vasario 16 šventė. Ji priminė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą. Kaip valstybinė šventė, dabar rusų okupantų neleidžiama švęsti Patrikinę valstybės nepriklausomybę, naikina ir valdines Lietuvos šventes. Užgnaužę laisvę, siekia užslopinti ir tos laisvės prisiminimą.

Tautos šventė, Rugsėjo 8-oji nepriklausomajai Lietuvoj buvo įvesta Vytauto Didžiojo metais (1930), minint jo mirties 500 m. sukaktį. Parinkta diena, kurioj jis turėjo vainikuotis Lietuvos karaliumi, bet tas užsimojimas pradžioj buvo sukliudytas lenkų, o paskui mirties.

Tautos šventė, Rugsėjo 8-oji, norėta pabrėžti ne tiek tas vainikavimas, kiek Lietuvos valstybės galybė Vytauto Didžiojo laikais. Vasario 16-oji priminė atkurtą Lietuvos valstybę, kuri buvo žy-

miai senesnė ir didingesnė. Tai tos pačios lietuvių tautos praeitis, tikrai paskutiniomis amžiais aptemdyta nelaisvės. Bet dėl to ne tikai nereikia senos praeities pamiršti, bet prisiminimu ir jausmais dar tvirčiau susirišti, nes tauta tikrai tada stiprėja ir išlieka vieninga, kai išlaiko vienybę su visa savo praeitimi.

Trumpas laikas buvo laisvėje tiem ryšiam tvirčiau su Lietuvos praeitimi sumegzti. Tautos šventė pasidaro visuotinė ir tradicinė tikrai per ilgesnį laiką, o Lietuvą greitai vėl užklupo karas ir okupacijos. Okupantam svarbu, kad tauta visai pamirštų, kas ji buvo, ir darytųsi lengviau jų pavaldoma. Užtat naikinamos pavergtos krašto tautinės šventės ir grūdomos svetimos. Tai pavergtos tautos prievartavimas ir išniekinimas. Laikoma niekingu dalyku, kai vieno tikėjimo žmogus spiriamas eiti į kito tikėjimo bažnyčią. Niekinga taip pat yra okupuotam kraštui primesti vergėjų išsigalvotas šventes, su kuriom Lietuva nieko bendro neturi.

Rugsėjo 8-oji turi dar vieną neišraunamą lietuvių tautoj tradiciją ir šventę — tai Marijos gimimo prisiminimą. Nors ir religinė šventė okupuotoj Lietuvoj užstelbtos, bet iš žmonių širdžių jų išrauti neįstengiamas. Tai rodo į Skiemonis, Ž. Kalvariją, Šiluvų sutekančios minios. Rugsėjo 8-oji yra sena ir garsi šiluvinių atleidų šventė.

Kai kam seniau rodėsi, kad tautinė šventė lyg ir norėta užstelbti religinė lietuvių tradicija. Jei kas tokią mintį turėjo, tai netoli matė. Religija ir tautybė nesikerta, o viena antrą remia. Tautinės šventės darosi visuotines, kai turi ir religinį pagrindą.

Amerikos Lietuvių Bendruomenė, nors ir vėliausiai įsteisinusi šiame krašte, jau mini 30 metų sukaktį. Ši trisdešimtmečio sukaktis verta tinkamo dėmesio ne tiek dėl paties istorinio fakto, kiek dėl Bendruomenės didelio masto ir didžios reikšmės atliktų darbų Jungtinės Amerikos Valstybėse. Nė viena Lietuvių organizacija ar bet koks lietuvių veiksnys prieš tai nepajėgė ir nesugebėjo savo veikla tiek aukštai iškelti Lietuvos, lietuvių kultūrinių apraiškų, politinių problemų ir taip sėkmingai pristatyti jų plačiajai Amerikos visuomenei.

Mes, šio krašto lietuviai, turime jaustis laimingi, kaip buvę gyvieji liudytojai ir aktyvūs dalyviai praėjusios veiklos sukuryje. Per tą laiką sukrautas laimėjimų turtas įgalins mūsų ateinančio jaunimo gretas dar sėkmingiau gilinti ir plėsti pradėtą darbą Lietuvos ir mūsų pačių naudai ir garbei.

Man, kaip aktyviai veikusiam Bendruomenę organizuojant ir kurį laiką jai vadovaujant Vokietijoje, ypatingai malonu prisiminti praėjusius aulringus laikus ir pasidalyti mintimis su jumis.

LB idėja užsieniuose gyvenantiems lietuviams apjungti ilgesnį laiką ruseno mūsų politikų ir kultūrininkų mintyse ir širdyse, kol ji subrendo, išsikristalizavo ir gavo konkrečią formą. Ji, ta idėja, praėjo keletą etapų, lyg tam tikrų pakopų, kol virto realybe — svarbiausiu veiksmu pasaulio lietuvių gyvenime. Tokiomis pakopomis, be kitų dalykų, yra laikytina Draugija Užsienio Lietuviams Remti, Pasaulio Lietuvių Sąjungos steigimo

VARŽYTINĖS DĖL PIRMAVIMO — KOVA LIETUVIO PRIEŠ LIETUVĮ

30 metų Lietuvių Bendruomenei Amerikoje

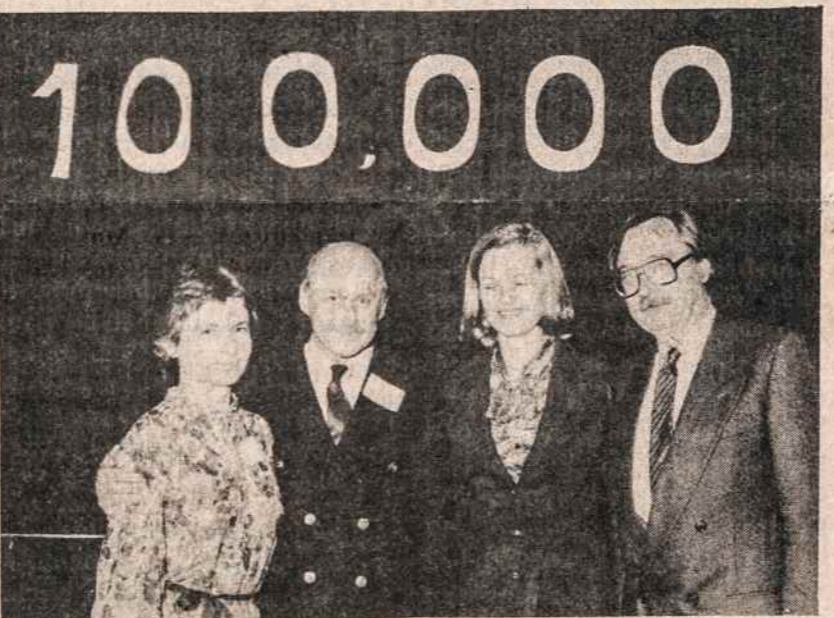
BALYS VYLIAUDAS, UNION, N.J.

bandymas ir pagaliau Lietuvių Tremtinių Draugija Vokietijoje.

Ilgį Lietuvos nelaisvės ir prispaudos laikai privertė daugelį lietuvių palikti savo kraštą ir apsigyventi svetimų tautų šalyse. Tas pats ištiko ir mus, tremtinius. Ilgainiui užsieniuose atsidūrė net visa trečdalis mūsų tautos dalis. Tai tikra tautinė nelaimė — tragedija, kuri buvo visiems žinoma ir skaudi, bet neišvengiama. Pati nelaisva tauta savoje teritorijoje buvo bejėgė bet ką daryti.

Atgimusi Lietuva — mūsų tėvynė — negalėjo ramiai nurašyti viso trečdaliao savo vaikų, gyvenančių už jos teritorinių ribų. Čia atmintina, kad užsieny gyvenusi tautos dalis, Lietuvai kylant į laisvę, suteikė gausią moralinę ir finansinę pagalbą. Tai buvo įrodymas, kad užsienio Lietuva tebebuvo gyva ir gyveno tais pačiais idealais, kaip ir jų tėvynė Lietuva, kad bendrai siekė vieno ir to paties tikslo — laisvės ir nepriklausomybės.

Gal ir nereikėtų minėti, nes visiems žinoma, jog didžiąją tos paramos dalį tais laikais suteikė gausiausia ir ekonomiškai pažėgiausia lietuvių grupė, prisiglaudusi Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Atrodo, kad, istorijai pasikartojant, šiai grupei vėl gali tekti suvaidinti panašų vaidmenį.

Pirmosios šimtątatūkstantinės, sutelktos Lituanistikos Katedrai, draug susitikę ši kairės: dr. prof. Marija Stankus-Saulaitė, dr. Nicholas Moravcevic, Illinois universiteto pareigūnas, Irena Baleišienė, Lėšų telkimo komiteto narė ir Stanley Balzekas Jr., Lėšų telkimo komiteto narys. Nuotr. J. Tamulaičio

Nepriklausoma Lietuva, apsi-tvarkiusi viduje ir ekonomiškai sustiprėjusi, ryžosi bent iš dalies atsilyginti užsienio lietuviams už jai suteiktą brangią paramą ir toliau išlaikyti jų tautinį ryšį su savo tėvynė. Tam tikslui 1931 pabaigoje buvo įsteigta visuomeninio pobūdžio Draugija Užsienio Lietuviams Remti (DULR), per kurią Lietuvos vyriausybė skyrė lėšas užsienio lietuviams remti. Vyriausybės lėšomis buvo steigiamos ir išlaikomos mokyklos, spauda, organizacijos ir skatinama kita tautinė veikla. Daugiausia tų lėšų buvo nukreipta į Pietų Amerikoje gyvenančius lietuvius, kaip mažiausiai ekonomiškai pažėgius tautiečius.

Oficialus DULR tikslas buvo taip nusakytas: palaikyti gyvą ryšį su užsienio lietuviams, gaivinti jų tėvynės meilę, išlaikyti tautinę sąmonę ir kalbą. Šio tikslo siekdama, Draugija organizavo užsienio lietuvių ekskursijas į Lietuvą, kvietė sportininkus, menininkus, ruošė specialius kursus Palangoje ir visais kitais būdais rišo juos su savo tėvynė.

Galbūt pats svarbiausias šios Draugijos darbų nuopelnas — jos rūpesčiu 1935 rugpjūčio mėn. suauktas pirmasis pasaulio lietuvių kongresas Kaune ir pirmoji pasaulio lietuvių sporto šventė. Tai buvo labai reikšmingas ir iškilmingas lietuvių ir užsienio lietuvių tautinės vienybės demonstracija. Į kongresą atvyko 100 atstovų iš užsienio. Be kitų dalykų, kongresas nutarė įsteigti Pasaulio Lietuvių Sąjungą, lyg LB-nės prototipą, ir išrinko 10 asmenų valdybą. Deja, ši sąjunga savo veiklos nepradėjo, nes dėl ją steigiančių asmenų opozicinio nusistatymo vyriausybė atsisakė ją remti.

Draugija leido laikraštį "Pasaulio Lietuvis". Savo turiniu ir vardu jis buvo panašus į dabartinį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės leidžiamą laikraštį Amerikoje. Draugijai visą laiką vadovavo energingas ir sumanus lietuvių advokatas Rapolas Skipitis. Jo namuose (prie pat Įgulos bažnyčios Kaune) buvo įsikū-

rusi centro valdyba ir Kauno miesto skyrius.

Kaune veikė 3 Draugijos skyriai: Vytauto Didžiojo universiteto studentų, Valstybės kontrolės tarnautojų ir bendrasis Kauno miesto skyrius, kurio valdyboje man pačiam teko sekretoriauti.

Vis dėlto tikrąją įžangą į Lietuvių Bendruomenę reikia laikyti Lietuvių Tremtinių Draugiją Vokietijoje, kurią tada sudarė masė (apie 70,000) lietuvių, antrojo pasaulinio karo eigoj patraukusių iš Lietuvos. Susijungę Draugijoje, jie vieningai ir tvirtai pasitiko likimo primetą dalį, ryžtingai priešinosi iš bolševikų ir Vakarų sąjungininkų pusės gresiantiems pavojams.

Kiek tomis sąlygomis buvo įmanoma, tremtiniai sugebėjo verstis, organizuoti savo vaikų švietimą ir kovoti dėl tėvynės laisvės. Tada bendrinis gyvenimo būdas stovyklose sudarė lyg ir natūralią Bendruomenę.

Pagaliau Vokietijoje įsikūręs Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris vadovavo Lietuvos laisvės kovai ir jautė atsakomybę už išblaškytų lietuvių likimą, konkretizavo Lietuvių Bendruomenės idėją specialiai priimtoje LB-nės konstitucijoje, o vėliau ir Lietuvių Chartoje.

Turime pripažinti, kad šie istorinės reikšmės dokumentai yra patys svarbiausi darbai visoje Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veiklos istorijoje. Lietuvių Charta, lyg Evangelija, niekad nepasens ir niekad nustos savo prasmės. Tai dokumentas, kuris išliks amžiams, kaip švyturys audrose. Šia proga negaliu susilaikyti nepareiškęs gilios pagarbos Lietuvių Chartos autoriui kaimynui Vytautui Vaitiekūnui už tokį puikų kūrinį. Lietuvių Tremtinių Draugijos atstovų suvažiavimas, įvykęs 1946 kovo 3-4 Hanau stovykloje, priėmė LB konstituciją ir nuo to laiko pradėjo persiorganizuoti į tikrąją Lietuvių Bendruomenę.

LB konstitucijoje išdėstyti organizaciniai pagrindai, o Lietuvių Chartoje išryškintos kiekvieno lietuvių pareigos savajai tautai. Nekartodamas visos Lietuvių Chartos turinio, jaučiu reikalingą pabrėžti šiuos pagrindinius principus:

Pirma. L. Bendruomenę sudaro visi lietuvių kilmės žmonės be religinių, ideologinių ar politinių įsitikinimų skirtumų. Priklausymą Bendruomenei lemia žmogaus gimtis — kraujas, nežiūrint į tai, ar kas to nori, ar nenori.

Antra. Bendruomenė nėra organizacija, įprasta prasme, draugija ar sąjunga. Ji yra lietuvių tauta, egzistuojanti už Lietuvos teritorinių ribų. Kaip tokia, ji neatstoja nė vienos veikiančios ar būsimos draugijos, sąjungos, organizacijos ir nesiekia joms vadovauti ar diktuoti savo valią. Priešingai, Bendruomenė skatina visų organizuotų vienetų veiklą tautinio išsilaukymo naudai.

Trečia. Veiksmai, nukreipti prieš Bendruomenę, laikytini veiksmais, nukreiptais prieš pačią lietuvių tautą. Vokietijoje gyvenusieji lietuviai iš karto suprato Bendruomenės svarbą ir su entuziazmu ją priėmė, kaip natūralų, visus lietuvius jungiantį veiksnį. Vokietijos lietuvių pavyzdžio skatinami, ir kitų šalių lietuviai tuojau pradėjo persiorganizuoti į Bendruomenės organizacinę sistemą.

Deja, čia, laisvoje mūsų Amerikoje, Bendruomenės įsteisinimas sukėlė daug ginčų ir nemalonumų savųjų tarpe. Atrodo, kad tokie ginčai buvo kilę tik dėl Bendruomenės nesupratimo ir asmeninių ambicijų. Jokių bū-

(nukelta į 4 psl.)

GIEDOJIMŲ REIKŠMĖ MIŠIŲ LITURGIJOJ

KUN. L. BUDRECKAS

Dievas, švenčiausioje Trejybėsje vienas, yra aukščiausias, galingiausias ir išmintingiausias Kūrėjas. Būdamas aukščiausios darnos, grožio ir harmonijos šaltinis, jis įkvėpė visų praeities amžių poetus, komponuotojus ir giesmininkus šlovinti savo Kūrėją giesmėmis. Todėl Šventraščio Pradžios knyga ir prasideda himnu, kurio preliudija yra išreikšta šiais žodžiais: "Pradžioje Dievas sutvėrė dangų ir žemę" (Pradž. I, 5). Šešiose visatos tvėrimo temose laipsniškai žengiami nuo šviesos tvėrimo prievandens, prie dangaus tvirtumos, prie žemės, prie žvaigždžių, prie tvėrimo žemėje visokeriopos gyvūnijos — žuvų, paukščių bei žvėrių ir pagaliau prie viso pasaulio gyvūnijos apvainikavimo, prie žmogaus sutvėrimo.

Visatos tvėrimo pabaigoj yra išpūdingas himno finalas: "Ir Dievas išlejo septintą dieną, ir Dievas matė visa, ką buvo padaręs ir buvo labai gera. Ir jis palaimino septintąją dieną ir ją

pašventino" (Pradž. 1, 31 ir 2, 2-3).

Šventraštis baigiamas Šv. Jono Apreiškimo knygos galingu "Te Deum laudamus" himnu, kur 24 vyresnieji su arfomis rankose, angelai, miriadų miriadai ir tūkstančių tūkstančiai dangaus šventųjų gieda naują giesmę: "Šventas, šventas, šventas Viešpats, Visagalis Dievas, kuris buvo, kuris yra ir kuris ateis!" (Apr. 4, 8).

Naujojo Įstatymo šventoji istorijoj vėl gimsta giesmės, vadinamos evangelinės "Cantica". Šv. Jono Krikštytojo tėvas Zacharijas giedoj "Benedictus" preliudiją, sakdamas: "Šlovė Viešpačiui, Izraelio Dievui, kad aplankė savo tautą ir atnešė jai išvadavimą" (Lk. 1, 68). Švė. Mergelė Marija šlovino Dievo mielaširdystę ir jo gerumą himne "Magnificat", giedodama: "Mano siela šlovina Viešpatį, ir mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Gelbėtoju, nes jis pažvelgė į savo nuolankią tarnaitę" (Lk. 1, 47).

Kristui gimus Betliejū, angelai garbino Dievą giedodami: "Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje ramybė jo mylimiems žmonėms" (Lk. 2, 14). Dievobaimingasis ir teisusis Šventraščio vyras Simeonas, paėmęs kūdikėlį Jėzų ant rankų, įkvėptas Šv. Dvasios, giedoj gulsės giesmę "Nunc dimittis", džiūgaudamas: "Dabar gali, Valdove, kaip buvai žadėjęs, leisti savo tarnui ramiai iškelti, nes mano akys išvydo tavo išgelbėjimą" (Lk. 4, 29-30).

Pagaliau ir mūsų Išganytojas garbino savo dangiškąjį Tėvą, giedodamas kartu su apaštalais Paskutinės Vakarienes metu. Viešpats Jėzus, pakėlęs akis į dangų, maldavo dangiškąjį Tėvą vyriausiojo ir amžino kunigo prefacijos žodžiais: "Tėve, atėjo valanda! Pašlovink savo Sūnų, kad ir Sūnus pašlovintų tave. Aš tave pašlovinau žemėje, atlikdamas darbą, kurį buvai man davęs nuveikti" (Jon. 17, 1-4). Tai buvo malda, kurią kalbėti jis buvo mokęs mokiniais: "Kai melsitės, sakykite: Tėve mūsų, kuris esi danguje, teesie šventas tavo vardas" (Lk. 11, 2; Mt. 6, 9). Po Paskutinės Vakarienes apeigų: "Pagiedoję psalmes, jie išėjo į Alyvų kalną" (Mt. 26, 30).

Tautų apaštalas šv. Povilas, sekdamas Jėzaus pavyzdžiu, ragina pirmųjų amžių krikščionis: "Kalbėkitės psalmių, himnų

bei dvasinių giesmių žodžiais, giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, visuomet už viską dėkodami Dievui Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu" (Ef. 1, 19-20). Šiuose Kristaus ir apaštalo Povilo žodžiuose glūdi teologiškai pagrįstas raginimas įprasminti tikinčiųjų aktyvų dalyvavimą mišiose bendrais giedojimais.

1. Krikščionys, per krikštą tapę Kristaus Mistinio Bažnyčios kūnoriais, "išrinktąja gimine, karališkąja kunigija, šventąja tauta, atpirtąja liaudimi" (Miš. pref.), privalo pratintis bendrai giedodami teikti deramą garbę Dievui ir jo šventiesiems, nes, kaip sako šv. Augustinas: "Kas gieda, dvigubai garbina Dievą".

2. Pop. Pijus XII skatina tikinčiuosius: "Teįvyksta, kad krikščioniškoji liaudis jau dabar čia žemėje imtų giedoti aną garbinimo himną, kurį amžinai giedos danguje: Sėdinčiam soste ir Avinėliui palaiminimas, gyrius, garbę ir valdžią per amžius" (Enciklika apie Šv. Muziką, III sk.).

3. Todėl pats ryškiausias tiksliausias ir tobuliausias Dievo garbinimo būdas yra tada, kai krikščionių bendruomenės nariai bendrais giedojimais aktyviai dalyvauja mišiose, kuriose kiekvieną kartą nekruvinu būdu aukojasi drauge su jais pats

Dievo Sūnus Jėzus Kristus.

3. Todėl pats ryškiausias, tiksliausias ir tobuliausias Dievo garbinimo būdas yra tada, kai krikščionių bendruomenės nariai bendrais giedojimais aktyviai dalyvauja mišiose, kuriose kiekvieną kartą nekruvinu būdu aukojasi drauge su jais pats Dievo Sūnus Jėzus Kristus.

4. Naujojo Įstatymo šventoji mišių auka yra visuotiniai viešas Dievo šlovinimas, viešas Dievo garbinimo aktas, būtinais plaukiams iš pačios mišių prigimties, atliekamas Mistinio Jėzaus Kristaus kūno, Galvos ir narių (Encikli. Med. Dei, 20 ir 101 sk.).

Darydami iš to viso išvadą, galim teigti, kad, kai tikintieji dalyvauja mišiose ne kaip teatre žiūrovai ar muzikos klausytojai koncerto salėj, bet aktyviai į jas jungiasi bendrais giedojimais, tada jie kartu su Kristum aukojasi tose mišiose ir aukoja jas: Tada jie savo giedojimais jungiasi su viso pasaulio tvėrinija, su Senojo ir Naujojo Įstatymo giesmininkais, su visais Kristaus Mistinio Bažnyčios kūnoriais, su dangaus angelų chorais bei šventaisiais ir su kunigu, aukojančiu mišias prie altoriaus, garbindami Dievą Tėvą mišių dokologijos žodžiais: "Per jį, su juo ir jame Tau, visagalis Dieve Tėve, su Šventąją dvasia, visa garbė ir šlovė per amžius".

AIDŲ NR. 4 PAGERBĖ VINCO KRĖVĖS GIMIMO ŠIMTMETĮ

Aidų Nr. 4 pradamas straipsniu "Lietuvių parapijos pavojus" (L.A.). Gvildinama iškilusi neįauki padėtis, kai dėl jaunosios kartos nutautėjimo, kunigų stokos ir žmonių kraustymosi į tolimes vietas mūsų parapijos atsirado sunkioje krizėje. Subraškes parapijoms, subraškes į visa lietuviško veikimo struktūrą išieivijoje. Gerai, kad ta krizė iššaukė sąjūdį, pasinešusį gelbėti tai, kas dar galima. Straipsnyje iš kelių pusių apžvelgiama ši negerovė ir ieškoma išeiities.

Penkiolika puslapių skiriama Vinco Krėvės gimimo šimtmečiui paminėti. Apie šį mūsų literatūros klasiką rašo Vacys Kavaliūnas ir Petronėlė Orinitaitė. Skelbiami paties Krėvės laišakai, pasisakymai, raštų ištraukos.

Šiam Aidų numeriui ypatingo svorio suteikia Juozo Girniaus mokslinis straipsnis "Jasperso filosofijos kaip laisvo tikėjimo samprata". Jau seniai tokio pobūdžio straipsnių pasigesta žurnale.

Skaitytojui, mėgstančiam literatūrą, įdomus bus Marijos Saulaitės (Saulaitės) Stankuvienės straipsnis "Antologija "Žemė" po trisdešimt metų". Ta knyga su išsamiu Juozo Girniaus įvadu jau seniai yra dingusi iš rinkos, tik jos penkių poetų kūryba dar stipriai tebejaudina tiek išieivijoje, tiek ir okupuotoj Lietuvoje. Tuo straipsniu paminima šio leidinio sukaktis.

Petras Daugintis, SJ, pateikia savo įnašą religiniu straipsniu "Katalikai ir visuomeninė veikla". Jo aktualumu negalima abejoti — tik skaityti ir vykdyti tai, kas ten rašoma.

Stasys Yla skelbia išsamią studiją apieėjusį Lietuvoje dienraščių "XX Amžių", išskeldamas iš praeities jo dinamišką redakcinę kolektyvą, turinio aktualumą, tiražą, pasiekusį net daugiau kaip 100,000 egz., šaltokus santykius su Kauno arkivyskupijos kurija ir pagaliau dienraščio mirtį, įsiveržus Rusijai. "XX Amžiaus" vyriausiuoju redaktorium trejus metus buvo kun. dr. Juozas Prunskis, vienerius metus dr. Ignas Skrupskelis ir kelias savaites prof. S. Kolupaila.

Tarp straipsnių skelbiama Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavimo Clevelande deklaracija ir Eglės Juodvalkytės (Juodvalkės) poezija.

Apžvalginėje dalyje, apimančioje 24 psl., Kęstutis Trimakas apibūdina Tarptautinės Transasmeniško organizacijos suvažiavimą Bombėjuje, kur iškelta mechanistinio pasaulėvaizdžio krizė ir naujo pasaulėvaizdžio pradmenys, apčiuopiantis visatoje visų dalykų ryšį ir vienas nuo kito priklausomumą. Įdomus sąjūdis! Antanas Maceina straipsniu "Asmens nemirtingumas" atsako savo knygos "Asmuo ir istorija" kritikiams. Aprašomas Lietuvių Rašy-

tojų Draugijos visuotinis suvažiavimas Clevelande (Leonardas Andriekus) ir Poezijos dienos Chicagoje (Juozas Prunskis). Taip pat spausdinama Bernardo Brazdžionio kalba LRD suvažiavime ir pateikiamas pačios draugijos istorinis vaizdas. Apie Saturno planetos žiedus rašo A. Radzius. Skyriuje "Mūsų buitėje" duodama išieivijos įvykių apžvalga. Be to, recenzuojamos trys knygos: Jono Vizbaro-Studovo "Alšėnų kunigaikštystė" (Vladas Kulbokas), J. Savojo

"Laisvos atostogos" (Pr. R.) ir Algirdo Landsbergio "Trys dramoms" (M. Saulaitė-Stankus).

Numeris iliustruotas A. Mončio, R. Jautokaitės, A. Varno, A. Galdiko, P. Aleksandravičiaus, R. Lankausko kūrybiškai nuotraukomis. Žurnalą redaguoja Leonardas Andriekus.

Aidai turėtų būti įdomūs visai išieivijos šviesuomei. Metinė prenumerata 15 dol. Adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

A.K.

DEVINTAS LITUANISTIKOS SEMINARAS

Šią vasarą rugpjūčio 8-22 įvyko devintasis lituanistikos seminaras. Tokie seminarai yra ruošiami kas vasarą jau nuo 1974 Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Ryšių centro. Šiemet seminare dalyvavo 37 studentai, suvažiavę iš įvairių miestų JAV-ėse ir Kanadoje.

Seminarui buvo parinkti jėzuitų tvarkomi kolektyvų namai netoli Akrono miesto, Ohio valstijoje. Patalpos patogios. Buvo keletas didesnių kambarių paskaitom. Aplinkui pievos ir ūkiai.

10 lektorių dėstė 10 kursų. Paminėtina, kad visi lektoriai dėstė savanoriškai, negaudami jokio atlyginimo už savo triušą. Kursai buvo suskirstyti į tris pagrindines sritis: kalbos, literatūros ir visuomeninių mokslų. Kalbos kursuose Mykolas

Drunga dėstė "Lietuvių kalbos gramatikos pagrindus", kun. Juozas Vaišnys — "Bendrinės lietuvių kalbos rašybą bei skyrybą ir kalbos kultūrą", o dr. Antanas Klimas dėstė du kursus — rašinius ir kirčiavimą.

Literatūros kursuose buvo nagrinėjama: dr. Ilonos Maziliauskienės "Lietuvių romanas", Violetos Kelertienės "Ankstyvoji lietuvių proza (1890-1930)", ir dr. Rimvydo Šilbajorio "Pokario Lietuvos poezija".

Visuomeninių mokslų kursas sudarė: dr. Kazio Ėringio kursas apie aktualias Lietuvos fizines ir gamtines aplinkos problemas, dr. Marijos Gimbutienės kursas apie baltų tautų proistorę ir mitologiją, ir kursas, lyginąs lietuvių tautos kultūrą su kitų tautų kultūromis, kurį pasiekdami dėstė dr. Algis Mickūnas ir dr. Vytautas Kavolis.

Visi kursai buvo skaitomi kas dieną, išskyrus sekmadienį; vadinas buvo dvylika dienų, skirtų studijom. Studentai ėmė po keturis-šešis dalykus. Visi lektoriai reikalavė, kad studentai būtų pasirengę paskaitom; studentai privalėjo rašyti rašinius bei atlikti įvairius pratimus.

Kai kurie studentai gavo įskaitus. Buvo duodami keturių valandų įskaitai už dvi seminaro savaites pagal usitarimą su Kent State universitetu.

Seminaras pasižymėjo ypatingai lietuviška aplinka. Visur ir visuomet buvo kalbama tikta lietuviškai.

Kas dieną būdavo aukojamos lietuviškos mišios. Pasaulinės žinios būdavo perduodamos lietuvių kalba per vidaus radijo sis-

Maureen Anne Wayward-Vaivadaitė akordeonu palydi savo lietuviškas dainas tarptautiniame festivalyje Battle Creek, Ohio. Nuotr. Battle Creek Enquirer

LIETUVAITĖ IŠRINKTA FESTIVALIO KARALIENE

Trečios kartos lietuvaite Maureen Anne Wayward-Vaivadaitė, 24 metų, tarptautiniame septintame metiniame Battle Creek, Ohio festivalyje rugpjūčio 16 buvo išrinkta festivalio karaliene. Ji su tėvais gyvena Marshal, Ohio.

Ji dėvėjo tautinius drabužius ir festivalyje padainavo tris lie-

tuviškas dainas, pritardama akordeonu. Tos dainos buvo — Buvo gera gaspadinė, Plaukė Nemunėlis ir Lietuva brangi. Ypač didelio įspūdžio padarė paskutinė daina, iš kurios dvelkė Lietuvos ilgesys ir jos grožis.

Ji pati daug papasakojo apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį. Aprašė ir laikraščiai, papasakodami daug apie Lietuvą.

Ji paskutiniu metu mokytoja Starr Commonwealth mokykloje. Dabar išvažiavo į Los Angeles studijuoti. Nori apsigyventi pas lietuvius, kad geriau išmokyti lietuviškai. Ji mėgsta dainuoti ir daug kur pasirodo su daina. Taip pat ir vaidina vietos teatre.

Ji buvo nukeliavusi į Vokietiją, kur išmoko vokiškai. 1980 metais keliem mėnesim buvo sustojus New Yorke ir akordeonu grojo tautinių šokių ansamblyje — Tryptinyje.

Tame Battle Creek festivalyje ir praeitais metais karaliene buvo išrinkta lietuvaite. Išrinkimo proga gavo 2000 dol. piniginių dovanų ir daug kitų dovanų iš įvairių krautuvių.

VARŽYTINĖS DĖL PIRMAVIMO

(atkelta iš 3 psl.)

du negalima pateisinti kai kurių asmenų tada sukulto pasipriešinimo, tiek toli nuejusio, kad kai kas net drįso Bendruomenę pristatyti Amerikos valdžios įstaigoms kaip kenksmingą Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Savo laiku panaši, priešinga atmosfera buvo susidariusi iš Amerikos Lietuvių Tarybos prieš Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsikraustymą į Ameriką. Dėl įtakingų asmenų priešingo nusistatymo Bendruomenės inkorporavimas Illinois ir New Yorke valstijose pasidarė neįmanomas. Tik Lietuvos atstovo Washingtono Povilo Žadeičio intervencija ir stipri akcija iš visuomenės pusės privertė Altą pakeisti savo priešingą nusistatymą. Pagaliau ji 1951 iš principo sutiko Lietuvių Bendruomenę įsileisti į Amerikos lietuvių tarpą, tačiau santykiai ir toliau pasiliko nedraugiški, o paskutiniaisiais metais jie jau pasidarė atvirai priešiški. Tokiose aplinkybėse Chicago teko palikti jų pačių ramybėje. Dr. Petro Vileišio pastangomis Bendruomenė buvo inkorporuota Connecticut valstijoje 1952 vasario 15 ir nuo to laiko pradėjo viešai veikti šiam krašte Amerikos Lietuvių Bendruomenės vardu.

Sunku suprasti, kad visą laiką bendrinių lietuvių veiksmų — Vliko, Alto ir Bendruomenės — savitarpio santykiai buvę įtempti ar net priešiški šiais laikais dar labiau įsitempė. Dabar abiejų tų institucijų (Vliko ir Alto) kovos svoris nukrypo prieš vieną Lietuvių Bendruomenę. Nežinia, kiek ilgai visuomenė galės toleruoti tokią padėtį.

Lietuvių Bendruomenei nėra reikalo reaguoti ir ginčytis dėl tuštybių, nukreiptų jos adresu. Ji savo darbus nustelbė veiklą kitų veiksmų, pretenduojančių vadovauti lietuvių visuomeninei ir politinei veiklai. Čia aš nesimišiu smulkiai apžvelgti JAV LB atliktų darbų, nes jų apimtis mano temai yra per plati. Aš tik noriu, kaip pavyzdį, priminti Bendruomenės organizuotas didelio masto tautinių šokių ir dainų šventės, Lietuvių Fondą, jaunimo kongresus, stovyklas, mokyklas, politinę akciją veiksmais ir leidiniais, ir t.t., ir t.t. Kuris kitas veiksmas galėtų bent iš tolo savo darbus prilygti ar kon-

kuruoti su Lietuvių Bendruomene?

Kaip matėme, Lietuvių Bendruomenės idėja įkūnijo ne visuomeniniai, bet politiniai veiksniai, ir todėl jie, tariamai dėl darbo pasiskirstymo, apribojo jos darbo sritį, kad nekonkuruotų su jais. Jie, politiniai veiksniai, pasisavinę "baltąją" politinę sritį, Bendruomenei sukrovė visą "juodo", sunkaus darbo našta: išlaikyti lietuvių ir su tuo susijusias institucijas, kaip mokyklas, spaudą, organizacijas ir t.t., be teisės kištis į jų politinio darbo sritį. Žodžiu, Bendruomenę padarė bebalse politinių veiksmų tarneite.

Reikia labai apgailestauti, kad Vlikas su Altu yra pradėję naudingą kovą prieš Lietuvių Bendruomenę, siekdami ją diskredituoti ir primesti jai savo valią. Tokiu elgesiu jie sukiršino visuomenę ir sukompromitavo pačią laisvės kovą. Varžytinės dėl pirmavimo išsigimė į kovą lietuvių prieš lietuvių, bet ne prieš bendrą priešą. Tai skaudūs reiškiniai šiuo metu, kada yra tik vienas Lietuvos laisvės, ne valdžios, klausimas, kuris rūpi visiems lietuviams, ne tik privilegijuotiems.

Man rodos, jau yra atėjęs laikas susiprasti ir nediktuoti Bendruomenei to, ką ji turi daryti ar nedaryti, bet paklusti, subordinuoti jai, kaip vieninteliu visų lietuvių laisvais, demokratiniams balsavimais išrinktam ir autorizuotam veiksmui. Tikrai demokratiniu būdu išrinkta Lietuvių Bendruomenės vadovybė yra natūralus — aukščiausias autoritetas visoms lietuvių gyvenimo ir veiklos sritims, įskaitant ir politinį Lietuvos laisvinimo darbą.

Visi Lietuvių Bendruomenės organai — nuo vyriausios iki mažiausios apylinkės valdybos — yra išrinkti laisvais balsavimais. Jie yra neginčijamai teisėti lietuvių atstovai veikti ir kalbėti visų lietuvių vardu. Nei Vlikas, nei Altas negali remtis šiuo principu, nes tie veiksniai sudaryti tik delegavimo arba skyrimo pagrindu. Jie niekad nėra buvę autorizuoti visuotiniu lietuvių balsavimu. Lietuvių Bendruomenės organų autoritetas todėl negali būti nei ginčijamas, nei apriojamas kitų veiksmų direktivomis. Jam paklusti yra kiekvieno lietuvi tautinės drausmės pareiga ir garbė.

Visiems užsienio lietuviams sutarus ir sutikus Lietuvių Bendruomenę laikyti vyriausiu ir teisėtu pasaulio lietuvių veiksmu, būtų pasiektas didžiausias laimėjimas nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo laikų. Čia būtų įjungtos visos gyvosios jėgos ir sukaupti visi finansiniai išteklių ir vieną pajėgų kovos vienatį. Vlikas ir Altas galėtų sudaryti politinės akcijos sekciją Bendruomenės ribose.

Tokia dabartinių veiksmų reorganizacija nutildytų be reikalo kovojančius prieš viens kitą, panaikintų savitarpio konkurenciją, sudarytų jaukią bendro darbo atmosferą ir sugrąžintų savitarpio pasitikėjimą. Politinių veiksmų sukelta audra savaimė nurimtų.

Ar yra bent koks pagrindas laukti tokio stebuklo? Šiandien neįmanoma šį klausimą atsakyti. Galbūt dar ilgai teks laukti, kol įkaitę jausmai ir įerzinti nervai nurims, atvės, o jų vietą užims šaltas lietuvių protas. Greičiausiai galbūt reikės palaukti, kol jauniesioji karta ateis užimti jai priklausančių vadovaujamų vietų. Tik naujoji karta, neapsunkinta senųjų partijų fanatizmu, teikia šviesesnę viltį ateičiai. Su ja, reikia tikėtis, prasidės nauja, vieninga ir efektinga kovos era dėl Lietuvos laisvės ir lietuvių garbės. Tam Lietuvių Bendruomenė ir ruošia tiesų kelią.

O tuo tarpu gyvenimas, nežinėdamas į mūsų rūpesčius ir lūkesčius, vyks ir toliau tuo pačiu keliu ir tuo pačiu greičiu. Jis ir toliau lygins daubas ir gydys žaizdas. Bendruomenei ir toliau teks pakelti sunkaus ir gausaus darbo našta ir atlaikyti antpuolius. Ji, kaip ir iki šiol, tik savo darbais, ne žodžiais, nutildys riksmą iš tų asmenų pusės, kurie negali savo darbais jai prilygti.

Laiko būvyje viskas kinta. Vieni ateina į šį pasaulį, kiti išeina. Vienos organizacijos kuriasi, kitos likviduojasi. Jų vietas užima dar kitos, ir taip toliau. Taip vyksta politinis ir visuomeninis gyvenimas per kartų kartas nesusilaikoma srove. Kiek ilgai išsilaikys dabar veikiantieji mūsų veiksniai ir organizuoti vienetai, niekas negalėtų pasakyti, bet Lietuvių Bendruomenė, kaip tauta, išliks amžinai gyva, kol bent vienas lietuvis bus gyvas šioje žemėje.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačjai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIAI JSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvis; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidarytu kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI-

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	312 227-4850
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-566-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	302 478-2871
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	302 478-2871
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-5800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

LIETUVIAI DEMOKRATAI SURUOŠĖ GRAŽŲ PRIĖMIMĄ

Su etninių grupių štabo parama Lietuvių Demokratų Sambūris, vadovaujant Rimui Česoniui, bendradarbiaujant Romui Česoniui, Rimui Stirbiui ir F. Andriūnui, prisidedant ir kitom etninėm grupėm, birželio 25 Philadelphijos reprezentaciniam Belevue Stratford viešbuty suruošė demokratų konferencijos, vykusios birželio 24-27 Philadelphijoje, dalyviams priėmimą.

Atsilankė apie šimtas žmonių: demokratų partijos pirmininkas Charles T. Manatt, eventualiniai prezidentiniai kandidatai J. H. Glenn, W.F. Mondale (abu su žmonomis), G. Hart, E. F. Hollings, A. Cranston, R. Askew, kongr. Dante Fascell, kongreso Helsinkio komisijos vykdomasis direktorius ir Madrido konferencijos pirmininko pavaduotojas Spencer Oliver, kongreso Helsinkio komisijos štabo narė Meg Donavon, kongr. Jimmy Jones, kongr. B. Mikulski, Seattle burmistras Royner, demokratų etninių grupių direktorius Steve Aiello, etninių reikalų vedėja Victoria Mongiardone ir kiti. Dalyvavo latvių, estų, vokiečių, italų, ukrainiečių atstovai — daugiau kaip 20 žmonių. Iš lietuvių dalyvavo daugiau kaip 25 žmonės: buvę LB krašto valdybos pirmininkai A.S. Gečys ir V. Volertas, LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė A.M. Zerr, LB Philadel-

phijos apylinkės pirmininkas G. Mironas, R. Česonienė, J. Česonnyte, Alg. Česonis, Ch. Chelenden, Cepaitis, A. Danta, J. Dantienė, G. Dragūnas Jr., T. Gečienė, A. Gečytė, D. Jakiene, B. Karaškiene, V. Maciūnas Jr. J. Stirbienie, B. Valašiniene, B. Vaškaitis, J. Viesulienė, V. Volertas Jr., Ch. Zerr.

Priėmimas buvo gerai organizuotas, sudarė labai gerą įspūdį ir praėjo iškilioj nuotaikoj. Rimo Česonio plačios pažintys ir geri ryšiai įgalino sudaryti jaukią nuotaiką ir malonią atmosferą; buvo malonu matyti, kaip seni pažįstami entuziastingai sveikinosi, dalinosi įspūdžiais; matėsi, kaip mezgėsi naujos pažintys.

Dr. S. Aiello ir R. Česonis iškiliai pristatė dignitorius, kurie, tardami žodį, pareiškė gražių minčių. Per pasikalbėjimus patirta charakteringų smulkmenų. Eventualinis prezidentinis kandidatas sen. J. Glenn, kurio kalba konferencijoj pasižymėjo geru planu ir gera konstrukcija, pažymėjo, jog, nežinūrint, ką prez. R. Reagan sako, JAV-ės savo technologija ir kokybe užima pirmą vietą pasauly kaip karinė jėga. Eventualinis prezidentinis kandidatas W. F. Mondale pakartotinai kelė žmogaus teises ir apgailestavo, kad viskas nutilo dėl Lenkijos ir Afganistano.

Priėmimas suteikė galimybę ne tik padėkoti visiem parodžiu-

siem bei teikusiem pagalbą, bet taip pat ir sustiprinti bei pagilinti ryšius, kurie, kaip praeitis parodė, būna reikšmingi. Buvo malonu matyti, kaip spaudos bendradarbis B. Vaškaitis sumaniai kontaktavo dignitorius ir kaip fotografai R. Stirbys ir Alg. Česonis rūpestingai gaudė momentus. Labai gaila, kad tokiam parengimui nesulaukta reikiamos paramos iš veiksmų.

Yra tekę girdėt pareiškimų, kad demokratų partijoj yra liberalų. Į tai reikia pasakyti, kad iš demokratų partijos konferencijos Philadelphijoj priimtos priešrinkiminės linijos, kurioj stipriai pasisakoma už ekonominės gerovės atstatymą, krašto apsaugos užtikrinimą, žmogaus teisių apsaugojimą, kiekvienas gali geriausiai matyti demokratų partijos pobūdį ir jos kryptį. Apskritai, tenka pasakyti, jog JAV-ių politinės partijos ideologiškai mažai kuo skiriasi. Dabar jos abi didelį dėmesį kreipia į asmenis, ir matom, kaip per prezidentinius rinkimus respublikonų grupės pasisako už demokratų prezidentinį kandidatą ir, priešingai, demokratų grupės pasisako už respublikonų prezidentinį kandidatą.

Svarbu, kad dalyvautume politinėj veikloj. Žinoma, būtų negerai, jei visi dalyvautume vienoj partijoj. Praktiškai atsitiktų, kad, tai partijai pralaimėjus, neturėtume prie valdžios priėjimo. Mum pavyzdžiu gali būti viena tautinė mažuma, kuri, finansiškai būdama labai stipri, dalyvauja abiejose partijose ir, bet kuriai partijai laimėjus, gali savo žmones praveisti į valdžią.

Paskirų kraštutinesnių žmonių nėra viena partija negali išvengti, nes JAV-ių konstitucija saugo asmens laisves. Tačiau, dalyvaujant politinėj veikloj, galima prisidėti prie daugumos nuomonės formavimo, tinkamų kandidatų pravedimo ir kraštui bei žmonėm naudingos linijos vedimo. Jei mes politinėj veikloj nedalyvausim, stovėsime nuošaliai, tai negalėsime turėti jokios įtakos, negalėsime tinkamai ginti savo interesų. (a)

Helsinkio komisijos reikalų vedėjas ir JAV delegacijos Madrido pirmininko pavaduotojas Spencer Oliver tarp lietuvių demokratų partijos suvažiavimo, kuris įvyko birželio pabaigoje Philadelphijoje. Iš k. R. Česonis, S. Oliver, A. Gečys ir F. Andriūnas. Nuotr. Alg. Česonio

“Ateities” jaunimo premijos

1981-1982 m. “Ateities” jaunimo konkurso premijų laimėtojai jau atrinkti. Šiemet buvo atrinkti 28 kūrybiniai bandymai: 16 — vyresniojo jaunimo (19-30 m. amžiaus; daugiausia — studentai) ir 12 — jaunesniojo jaunimo (iki 19 m. amžiaus; paprastai — moksleiviai). Premijų gerojai daugiau laimėjo mergaitės (19), negu vaikinai (9).

Vyresnysis jaunimas stipriau pasireiškė poezijoje, jaunesnysis jaunimas (iš tikro moksleivės) — veiklos aprašymuose.

Vietovės atžvilgiu daugiausia premijų laimėtojų buvo iš Chicagos (5) ir jos apylinkių (11) — iš viso 16. Po keturis buvo iš Californijos ir JAV rytinio pakraščio. Dvi buvo iš Kanados. Po vieną — iš Clevelando ir Vokietijos.

Vyresniajam jaunimui (19-30 m. amžiaus ir studentams)

Už straipsnius: I-oji premija — Gintei Damušytei iš New Yorko (100 dol.), II-oji — Audrai Kubiliūtei iš Chicagos, III-oji — Ramintai Pemkutei iš Sleepy Hollow, Ill.

Už laisvųjų eilių poeziją — Vainiui Aleksai iš Chicagos ir Rūtai Končiūtei iš Westchester, Ill. Už rimuotų eilių poeziją — Jolantai Malerytei iš Vancouver, Kanados.

Už prozą: I-oji premija — Ramintai Pemkutei iš Sleepy Hollow, Ill., II-oji — Daivai Markelytei iš Berwyn, Ill.

Už menų fotografijas — Romui Kuhnui iš Vokietijos.

Už veiklos fotografijas: I-oji premija — Jonui Kupriui iš Cicero, Ill., II-oji — Rūtai Musonytei iš Oak Lawn, Ill.

Už iliustracijas: I-oji premija — Kristinai Juzaitytei iš Brooklyn, N.Y., II-oji — Angelei Mičiulytei iš Woodland Hills, Calif.

Už veiklos aprašymus: I-oji premija — Gajai Pemkutei iš Sleepy Hollow, Ill., II-oji — Vilijai Dėdinaitei iš New Yorko, III-oji — Edmundui Salikiui iš Chicagos.

Jaunesniajam jaunimui (iki 19 m. amžiaus ir moksleiviams)

Už rašinius: I-oji premija — Dainai Tijnėlytei iš Buffalo Grove, Ill., II-oji — Bernadetai Abromaitytei iš Toronto, Kanados, III-oji — Gyčiui Liulevičiui iš Chicagos.

Už apsakymą: I-oji premija — Dainiui Barzdukui iš Clevelando, II-oji — Gintai Palubinskai- tei iš Huntington Beach, Calif.

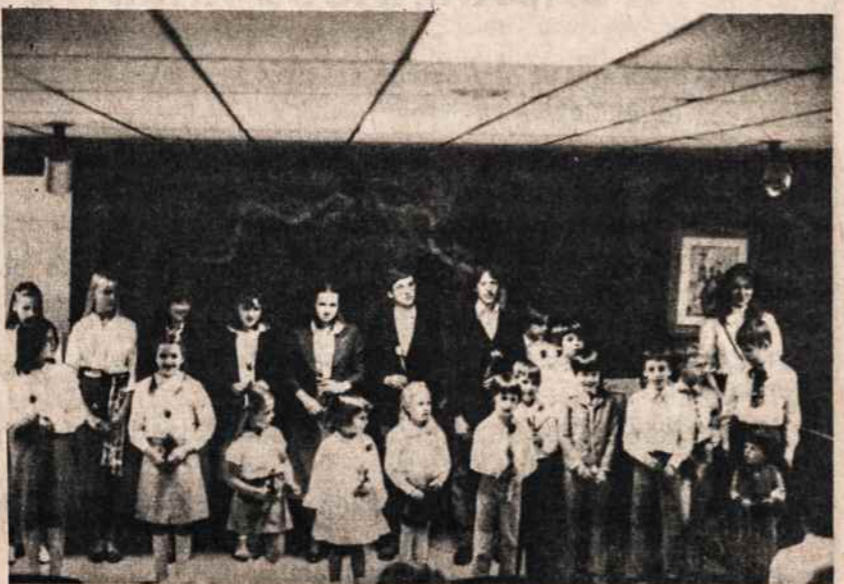
Už veiklos fotografijas: I-oji premija — Henriku Šatinskiui iš Syosset, N.Y., II-oji — Andriui

Pabedinskiui iš Glenn Ellyn, Ill.

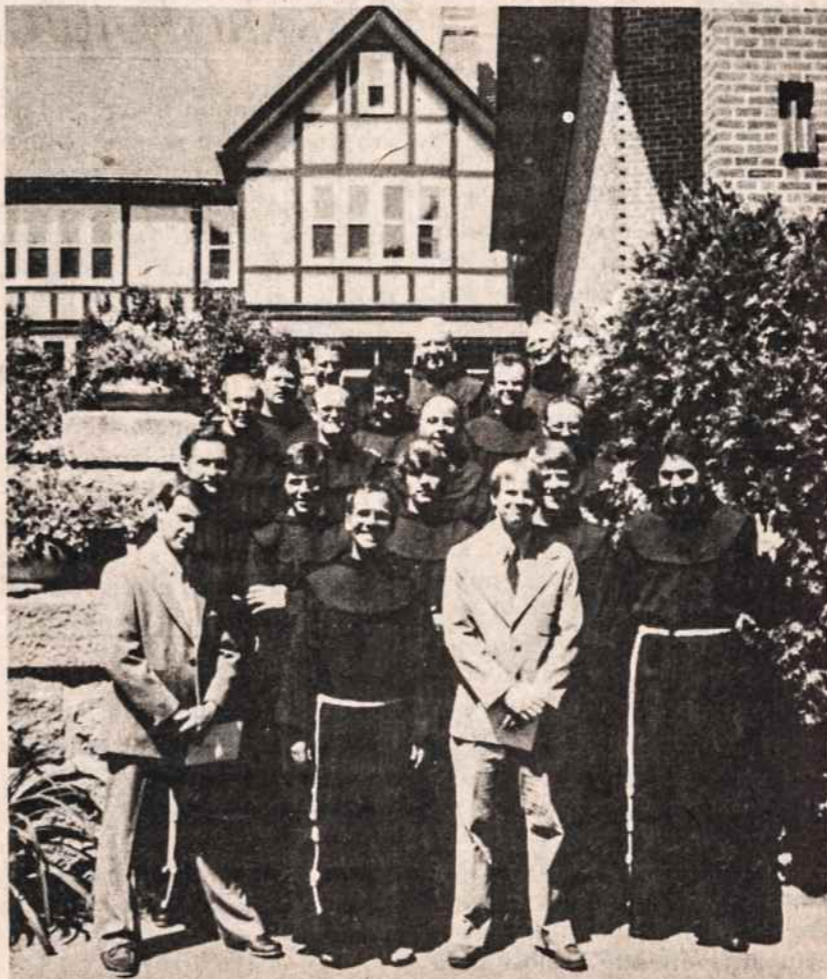
Už iliustracijas: I-oji premija — Viktutei Venclovaitei iš Deerfield, Ill., II-oji — Rimui Lukošuniui iš Chicagos.

Už veiklos aprašymus: I-oji premija — Mildai Palubinskai- tei iš Huntington Beach, Calif., II-oji — Gintai Palubinskai- tei iš Huntington Beach, Calif., III-oji — Rasai Tijnėlytei iš Buffalo Grove, Ill.

Šiemet pirmajai premijai skiriama 50 dol. (nebent kitaip nurodyta). II-ajai — 30 dol., III-ajai — 20 dol. Didysis mecenas — dr. Adolfas Damušis (500 dol.). Premijom dar reikia kelių šimtų dolerių. Išgalintieji pavieniai asmenys ir ateitininkų vienetai yra prašomi finansine auka įvertinti jaunimo kūrybines pastangas. Aukos premijoms galima atitinkamai nurašyti nuo JAV pajamų mokesčių, išrašius čekį Lithuanian R. Catholic Federation ATEITIS, Aukos siunčiamas ATEIČIAI, K. Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 49, Forest Park, IL 60130, USA.

New Yorko moksleiviai ateitininkai savo surengtoje šeimos šventėje. Nuotr. Henriko Šatinsko

Lietuvių pranciškonų kandidatai, novicai ir seminaristai su magistras Tėv. Bernardiniu ir Tėv. Jonu po rugpjūčio 15 iškilnių Kennebunkporte.

ĮVERTINIMAS, PAŠAUKIMAI IR ĮVILKTUVĖS

Amerikos įtakingo savaitraščio “National Catholic Register” korespondentas Frank M. Sheidy rugpjūčio 8 laidoje labai nuširdžiai aprašo lietuvių pranciškonus ir įvertina jų veiklą. Jo straipsnis amerikiečiams skaitytojams gali atrodyti lyg savotiška sensacija ypač dėl dviejų priežasčių: lietuvių pranciškonų greito įsikūrimo bei išsiplėtimo šiame kontinente ir dėl dabartinio jų atgimimo naujais nariais.

Lietuvių pranciškonų atvykimą į šį kraštą, sovietams okupavus jų tėvynę, korespondentas laiko nepaprastu įvykiu, nes atvykimo aplinkybės buvo sunkios — karas, bėgimai, tremtinių stovyklos Europoje, imigraciniai formalumai, dažnai tokiais atvejais nepalankūs. Aprašomas ir lietuvių pranciškonų darbas įvairiose srityse 40 metų būvyje. Amerikiečiams nelengva suprasti, kaip toks negausus būrelis vienuolių imigrantų galėjo įsteigti net 8 vienuolynus ir tvirtai susiorganizuoti į juridiskai nuo kitataučių nepriklausomą religinį kolektyvą.

Apie visa tai labai nuširdžiai informuojami skaitytojai, bet minėtas savaitraštis daugiausia dėmesio skiria staigiam lietuvių pranciškonų atgijimui, patraukiant daug jaunuolių, pasiryžusių eiti šv. Pranciškaus Asyžiečio takais. Toks atvejis dabar neįprastas ir pas amerikiečius pranciškonus, gana smarkiai retėjančius dėl pasaulimų stokos. Korespondentas pažymi, kad ir lietuviai pranciškonai per keturiasdešimt metų daug vargo, negaudami jaunesnių pajėgų savo gretoms sustiprinti. Per 15 metų neatėjo nė vienas jaunuolis į jų vienuoliją. Tik paskutiniaisiais metais padėtis pasikeitė. Pagal korespondento gautą iš Kennebunkporto informaciją tuo atžvilgiu lemiamos reikšmės turėjusi malda. Lietuviai pranciškonai suintensyvinę savo maldas, kiekvienos savaitės penktadieniais atlikdami dviejų valandų šv. Sacramento garbinimą ir įvesdami specialias pamaldas Marijos šlovei. Jų visų tikslas — išprašyti iš Dievo vienuolinių pašaukimų. Tos jų maldos buvusios išklaustytos, ir lietuvių pranciškonų gretos nuo 1976 metų vis pasipildančios naujomis jėgomis. Jaunuoliai, jau baigę mokslus ir įsigiję pelningas profesijas, stoja į vienuolyną ir mokosi lietuvių kalbos su ryžtu ateityje padėti katalikiškai Lietuvai.

Kad tikrai taip yra, kiekvienas galėjo matyti šią vasarą rugpjūčio 15 Kennebunkporto vienuolyno koplyčioje įvykusiose apeigose. Koncelebruotų mišių metu šeši jaunuoliai buvo apvilkti pranciškonišku abitu ir pradėjo

noviciatą; penki jaunuoliai, baigę noviciatą, padarė laikinus įžadus; du padarė amžinuosius įžadus; tarp kurių vienas kunigas T. Liudvikas Januška, įstojęs į vienuolyną jau kunigu; du jaunuoliai priimti kandidatai; per paskutinį penkmetį lietuvių pranciškonai padidėjo septyniolika naujų narių. Tai žymus skaičius, palyginus jį su bendru jų skaičiumi.

Įvilktuvių ir įžadų apeigas atliko pranciškonų provinciolas T. Paulius Baltakis. Jas stebėjo pilna koplyčia žmonių — lietuvių atostogautojų ir amerikiečių. Dalyvavo ir tų naujų vienuolių giminės. Iškilnę padidino gen. konsulo A. Simučio atvykimas. Nuostabu buvo ir tai, kad tiek jaunųjų vienuolių, tiek svečių veidai švytėjo džiaugsmu.

T. Leonardas

WORCESTER, MASS.

Pirmas rudeninis koncertas

Rugsėjo 18, šeštadienį, 6:30 val. vak. Maironio Parko didžiojo salėj vyresnių skaučių Šatrijos Raganos būrelis rengia pirmą rudeninį po vasaros atostogų šaučių koncertą, kurį atliks New Yorko mišrus kvartetas Harmonija, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio. Po koncerto — puiki vakarienė ir šokiai iki vėlybos nakties.

Harmonija — mišrus vokalinis kvartetas, įsteigtas New Yorke prieš 2 metus. Pradžioj buvo žinomas kaip Apreiškimo parapijos kvartetas. Padidinus repertuarą giesmėmis ir dainomis, pasirinktas Harmonijos vardas.

Kvartetą sudaro: sopranas Rasa Bobelytė-Brittain, altas Birutė Ralytė-Malinauskienė, tenoras Viktoras Ralys, bosas Petras J. Tutinas ir akompaniatorius Matas Yatkas.

Kvarteto įsteigėjas — Viktoras Ralys. Jis vadovauja New Yorko vyrų chorui Perkūnas ir yra Apreiškimo parapijos vargonininkas bei choro vadovas. Muziką studijavo Queens kolegijoj, New Yorke.

Akompaniatorius Matas Yatkas — baigęs Manhattan School of Music konservatoriją. Vargonininkas Šv. Petro ir Povilo bažnyčioj, Elizabethe, New Jersey.

Kvartetas yra jaunas, kaip ir jį sudarantieji žmonės, bet juos visus sujungė meilė lietuviškai dainai. Įvertinkim jų pasiukojimą ir pripildykim Maironio Parko salę ne tik Worcesterio kolonijos, bet ir visos Naujosios Anglijos lietuviais. Rengėjos laukia mūsų visų.

J.M.

— Prel. Audrys J. Bačkis, Vatikano Viešųjų Bažnyčios Reikalų Tarybos pasekretoris, buvo atvykęs keliolikai dienų pas tėvus į Washington, D.C. Rugpjūčio 29 jis išskrido atgal į Romą. Kartu su juo porai savaičių išvyko Romon ir Paryžiun jo motina O. Bačkienė, dr. Stasio Bačkio, Lietuvos atstovo Washingtono, žmona.

— Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų lėšų telkimo komitetas išsiuntinėjo laiškus JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyrių pirmininkam ir ŠALFASS sporto vadovam, prašydamas jų įsijungti į talką II Pasaulio Lietuvių Dienų lėšų telkime.

— Vytautas ir Vanda Šliūpai, gyvendami Riyadh, Saudi Arabia, Lituanistikos Katedros reikalavimams paaugojo 500 dol.

— Australijos Lietuvių Fondo 500 dol. metinė premija labiausiai pasižymėjusiam jaunuoliui yra paskirta Eugenijui Stankevičiui iš jo tautinę ir visuomeninę veiklą.

— LB Ohio pygardos suvažiavimas įvyks rugsėjo 19 Clevelande.

— “Draugo” dienraščio banketas įvyks rugsėjo 25 Chicagoj, Jaunimo Centro didžiojo salėj.

— Liuda Apinytė, atvykusi 1977 iš Australijos į Paryžių, studijavo pantomimą pas Jacques Lecoq. 1979 ji keletą mėnesių vaidino Edinburge, Skotijoj. Ji vaidina Paryžiuj bei provincijoj ir 1981 balandžio mėnesį buvo pasirodžiusi televizijoj.

— LB New Yorko apygardos Bushwicko apylinkė, kurios pirmininkas yra kun. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pirmoji atsiliepė į Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų lėšų telkimo komiteto laišką, atsiųsdama savo auką.

— Eglė V. Žygaitė paskirta Peoples and Cultures bendrovės Clevelande egzektvyvine direktore. Ši pelno nesiekianti bendrovė rengia etninių meno darbų parodas, ekskursijas ir vadovauja liaudies dirbinių parduotuvei. E. Žygaitė yra baigusi Harvardo universitetą ir dabar siekia doktorato iš folkloristikos Indianos universitete. Prieš tai dirbo kaip liaudies meno koordinatore Indianos menų komisijoje. Folkloro ir kitais klausimais E. Žygaitė rašo ir lietuvių akademinėje spaudoje.

— Kolumbo kursai Putname rytinio pakraščio ateitininkam vyks spalio 9-11. Kviečiami 12-17 metų ateitininkai. Gali atvykti ir jaunesni studentai. Laukiami ir to amžiaus skautai, kurie domėtųsi šiais kursais. Suvažiuoti reikia spalio 8, penktadienio, vakarą. Registruotis adresu: Danguolė Kuolienė, 31 Pine St., Duxbury, Mass. 02332. Tel. 617 585-8652.

Philadelphijoje Lietuvių Namai rengia 6-tą Lietuvių dieną rugsėjo 12, šį sekmadienį, 1 val. popiet Polonkos parke, 3258 Knights Rd., Cornwells Heights, Pa. Bus tautiniai šokiai, muzika, sporto turnyrai, šokių varžybos, lietuviški valgiai, įvairūs laimėjimai. Namų valdyba kviečia atsilankyti visus plačios apylinkės lietuvius.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Balodis, Marlton, N.J., E.J. Cook, Ossining, N.Y. Užsakę kitiem: V. Maciūnas, Philadelphia, Pa. — A. Maciūnai, Lakeville, Mass.; A.C. Juškus, Baltimore, Md. — A. Tarasuskis, Glen Burnie, Md. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

LIETUVEI MOTINAI ATMINTI

Kiekvienais metais išeina amžinybės mūsų veikėjai, mokytojai, dailininkai, mokslininkai... Pasigendami jų, jų gyvenimą laikraščiuose aprašomi, metines atsimenami, paminklus pašventinami...

Išeina amžinybės ir mūsų tylios, kuklios lietuvės motinos. Jos gyveno ir dirbo, kad tik vaikai lietuviais išliktų, lietuviškai šnekėtų, gal net lietuviškai dainuotų ir šoktų išmokyti.

Tokią vieną motiną pasiūkaukė Aukščiausias pas save vasario 27. Uršulė Vasiliauskienė gimė tokią pat dieną prieš 86 metus Suvalkijoje. Sūnaus Algio žodžiais, užgeso kaip žvakelė, besisvečiuodama pas jį Columbus, Ohio.

Sunku bus mum, Cincinai lietuviam, apsispręsti su mintim, kad mūsų susiejimai bus be Mamos. O taip jau mes pripratome vadinti. Kukli, tvarkinga, beveik visada su baltutėle skartyje ant galvos, ji dalyvaudavo visur. Gyvendama pas dukrą Marytę ir žentą Juozą Fedyską jų gausioji šeimoje (keturios dukros ir du sūnūs), visada sėdėjo garbės vietoje, gale stalo su savais ir svečiais, žinodama, kaip ir ką su kiekvienu pašnekėti.

Nereikėjo jai mokslus pabaigti, kad užaugintų šešių vaikų šeimą tvirtais lietuviais, kurių vaikai irgi lietuviškai kalba, dainuoja ir šoka. Amerikoje vyrą Petrą palaidojus, ji rūpinosi viskuo: kad vaikai mokslą pasiektų, kad padoriais šeimas sukurtų, lietuviais ir katalikais išliktų.

Sūnaus Algio dvi dukros, dukters Nijolės sūnus ir dukra, dukters Marytės keturios dukros ir du sūnūs... O ir tie trys vaikai namie likę: Kostas, Eugenija ir Vytautas. Nepamenu pokalbio, kuriame jos mintys nebūtų nukeliavusios pas anuos: "Kad taip dar kartą juos pamatyčiau". Ir davė Dievulis pakankamai stiprybės, kad ir gilioj senatvėje, i Lietuvą nuvažiuoti ir jų šeimas pamatyti, nors Vytauto gyvo jau neberado.

Lenkiu galvą prieš dar vieną lietuvę motiną ir prieš jos vaikus, kurie visada mokėjo ją pagerbti. Ir kai paskutinį kartą nuėjau atsiveikinti, išlėjęsi jinau papuošta gintarais, lietuviška juosta ir gelėmis, kurias taip mylėjo.

Sunku bus paprasti, kad jinau gonkelyje nepasitiks daugiau, kad nebesėdėsime drauge, prisimindamos tiek daug dienų: jos Suvalkų ir mano Aukštaitijos. Savo mamos taip anksti netekus, mylėjau ją kaip savo, ir žinau, kad ne vienas Cincinai lietuvius taip pat galvoja.

Stasė Kaselienė

VASAROTOJŲ CHORO KONCERTAS

Kennebunkporto vasarvietė yra žinoma savo vasarotojų choru ir jo kasmetiniu pasirodymu. Tikrumoje šis choras neegzistuoja. Jis sudaromas poros dienų laikotarpyje iš vėjelio šlamėjomis, lietaus lašų kritimo, iš bangų atsimušimo į krantą. Niekas net nežino, kodėl jis susidaro. Bet jis yra kasmet.

Ir šiemet rugpjūčio 4 Pranciškonų vasarvietės didžiojoje salėje įvyko šio tradicinio choro koncertas, turėjęs savo repertuare 18 numerių. Mišrus choras, moterų choras, vyrų choras, duetas

mindamos tiek daug dienų: jos Suvalkų ir mano Aukštaitijos. Savo mamos taip anksti netekus, mylėjau ją kaip savo, ir žinau, kad ne vienas Cincinai lietuvius taip pat galvoja.

Stasė Kaselienė

NAUJAUSI LEIDINIAI

- A. Tulio, Inteligentų stalas, 7 dol., įrišta 8.50.
- Br. Kviklio, Vilkaviškio vyskupija, 23 dol.
- J. Prunskio, Lietuviai Sibire, 23 dol.
- L. Kerulio, Išvežtųjų lietuvių sąrašas, 20 dol.
- A. Šapokos, Lietuvos istorija, 18 dol.
- P. Gaidos, Arkivyskupas T. Matulionis, įrišta 15 dol.
- P. Kaladės, Maistas ir ligos, 20 dol.
- A. Rukšos, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės, 18 dol.
- A. Budreckio, Algirdas, 15 dol.
- Z. Raulinaičio, Keturi frontai, 9 dol.
- Ic. Mero, Sara, romanas, 8 dol.
- A. Balašaitienės, Susitikimas pamary, novelės, 8 dol.
- J. Kreivėno, Mirties lageriuose ir tremtyje, 12 dol.
- Brazičiūno raštai, I, II ir III tomiai, po 15 dol.
- A. Gustaičio, Algis Trakys ir Taksukas Šleivys, vaikams nuotykių, 2 dol.
- J. Vizbaro, Alšėnų kunigaikštystė, 8 dol.
- C. Butkio, Teisėjo atsiminimai, 10 dol.
- A. Kairio, Po Damoklo kardu, I tom. 5 dol., II tom. 8 dol.
- A. Barono, Mirti visada suspėsi, 8 dol., įrišta 10 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios ir kitos naujausios lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Reta proga įsigyti anglų kalba dvi vertingas knygas papiginta kaina:
LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. 15 dol.

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by J. Pajaujė-Javis. 12 dol.
Užsisakant abi knygas, mokama tik 25 dol.
Persiuntimui pridėdama tik 1 dol.
Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTINUKAI — T SHIRTS su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikams (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiem (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ir solo sudarė įdomią programą. Choriui dirigavo ir jį ruošė muzikas Izidorius Vasyliūnas, o jam ir solistei akomponavo Vytenis Vasyliūnas.

Laikantis tradicijos, kiekviena choristė ir kiekvienas choristas buvo šaukiami į sceną, buvo pasakoma jų payardė ir vieta, iš kur atvyko, taip pat ir vienetas, prie kurio jie priklauso.

Koncertas buvo pradėtas A. Mikulskio daina "Siuntė mane motinėle", toliau sekė B. Budriūno "Tėviškėle", A. Aleksio "Už jūrelių, už marelių", J. Bendoriaus "Mergužėle lelijėle", K. V. Banaičio "Po aukštus kalnus". Moterų choras atliko: "Mergaitė" — N.N., "Kur tas kelelis" — T. Makačino, "Oi močiut, motinėle" — liaudies daina, "Nemunėlis" — A. Bražinsko. Bronė Stravinskienė ir Igoris Kučiauskas padainavo dvi liaudies dainas — "Bernelis tinginėlis" ir "Eikime mudu abudu". Jų balsai skambėjo beveik profesionaliai, ir klausytojai juos šiltai priėmė. Vyrų choras atliko "Tamsesėlė" — liaudies daina, "Partizano mirtis" — F. Strolis, "Žygis į Vilnių" — K.V. Banaičio. Nedidelė vyrų grupė, bet dainininkai gražiais ir stipriais balsais padarė skambų įspūdį. Pabaigai mišrus choras atliko Č. Sasnausko "Karvelėli", kur solo partiją dainavo Bronė Stravinskienė, kukli, nelaikanti savęs soliste. Kito temperamento dainininkė būtų reikalavusi solistės vardo, turėdama Bronės balsą ir klausą bei muzikinį gabumą.

Liaudies daina "Močiute širdelė", J. Naujalo "Lietuva brangi" ir "Eisim, broleliai, namo" koncertas buvo baigtas. Dvi dainos buvo sudainuotos pagal Maiironio žodžius, ir tuo buvo pagerbtas mūsų didysis poetas.

Choro skambesys buvo išlygintas, frazės užbaigtos, vientisumas išlaikytas.

Šiuo choro koncertu buvo pagerbtas solenizantas vienuolyno viršininkas tėvas Jurgis Gailiūšis. Jo garbei prie scenos "atvažiuo" didžiulis tortas su degančiomis žvakėmis, lydimas ponij Steponavičienės ir Chlammauskienės. Choras ir klausytojai užtraukė "Ilgiausių metų". Tėvas Jurgis Gailiūšis yra buvęs pranciškonų provincijolas, kurio valdymo metu buvo pastatyta koplyčia, gimnazija, dabartinės vasarvietės namas ir kiti pastatai. Jis padėjo už šias jam suruoštas iškilmes, pabrėžęs, kad daug kas jau išnyko, bet vasarvietė vis tebėra, ir jis manęs, kad choras prisideda prie vasarvietės pasisekimo. Padėjo Izidorius ir Vytenius Vasyliūnams, kurie jau daugelį metų šiam chorui tarnauja. Pabrėžė, kad čia pat yra ir kitas solenizantas — tėvas Steponas. Tad ir jam buvo už-

traukta "Ilgiausių metų". Tėvas Steponas Ropolas yra vasarvietės direktorius.

Tortas nuvažiuo prie vaišių stalo, kur visi vaišinosi ir kalbėjo.

Chorą sudarė: sopranų grupė — Janina Brasauskienė, Baltimore, Md., Dana Eikiniene, Randolph, Conn., Ona Jasitnienė, Phillips, Wisc., Ada Kazlas, Cleveland, Ohio, Gene Petrus, Amsterdam, NY., Bronė Stravinskienė, Chicago, Ill., Danutė Vakarė, Chicago, Ill., El. Vasyliūnienė, Somerville, Mass., Birutė Vindašienė, Chicago, Ill. altų grupė: Gražina Aleksandravičienė, Hartford, Conn., Olga Jaunišienė, Dover, Mass., Kunigunda Kučiauskienė, Baltimore, Md., Gražina Mačiukienė, Storrs, Conn., Milda Murauskienė, Montreal, Canada; tenorų grupė: Julius Veblaitis, Union, N.J., I. Vasyliūnas, Somerville, Mass.; bosų grupė: Justinas Bruožis, Worcester, Mass., Justinas Buivys, Baltimore, Md., Vytautas Eikinas, Randolph, Mass., Igoris Kučiauskas, Baltimore, Md.

Svarbu, kad choras, jo dainavimas ir visi Kennebunkporto įvykiai buvo filmuojami Balio

DABARTINĖJ LENKIJŲ

Įvedama nauja valiuta

Lenkai turi didelę dovaną kurti politinius anekdotus. Antrojo pasaulinio karo ir vokiečių okupacijos metais jų kursavo šimtai. Netruksta jų kiekvienai politinei progai. Anekdotais pagrazinami visi komunistiniai diktatoriai. Kai lenkų pramonė ėmė gaminti automobilių "Maliuch", kuris naudojo mažai kuro, tuoj pasipylė šimtai anekdotų.

Saugumo organai kruopščiai juos registruoja, norėdami nustatyti jų kilmės šaltinius.

Generalui Jaruzelskiui įvedus karo stovį, tuoj po kraštą pasipylė tūkstančiai politinių anekdotų. Štai vienas iš jų.

Lenkijoje keičiama vidaus valiuta. Vietoj zlotų ir grašių įvedama "jaruzel" ir "siwak". Vienas jaruzel turės trisdešimt siwakų.

Klausimas: kodėl naujas piniginis vienetas pavadinamas jaruzeliu, o skatikas siwaku?

Vietos gyventojam tai pilnai suprantama. Pirmasis pavadintas nuo dabartinio diktatoriaus Jaruzelskio pavardės, o antrasis nuo kietagalvio komunisto, žinomo provokatoriaus, kitą dar vadinamo Falconetti, pavardės. Šis žmogus Lenkijoje labai neapkenčiamas. Jis padarė daug blogo.

Kodėl ne 100, o 30? Tas paskutinis skaičius kelia aliuziją į Judą, kuris už trisdešimt grašių žydams pardavė Kristų. Jaruzelskis rusam pardavė Lenkiją už 30 siwakų.

Savo vaikams, kurie baigę mokslus, išsikelia gyventi į kitus miestus, užprenumeruok Darbininką. Tai bus jems geriausia dovana.

Brazauskas, kuris yra profesionalus filmuotojas ir atliko didelį darbą Kennebunkporto vasarvietėje.

Choro koncertas suartino žmones ir sukėlė meilės bei simpatijos jausmų. Man teko garbė chorą organizuoti, būti jo pranešėja bei interpretatore.

Elena Vasyliūnienė

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Tarp tostų ir dainų, estradinė muzika, atlieka Rimas Kasputis su moderniška gitarų-trumpetės-akordeono elektrine akustikos palyda. Dainuoja: Vien tik mums, Pavasaris gimtinei, Prie šaltinio, Varžybos, Ateis tokia diena, Vai žydi, žydi, Paryžiaus tango, Žibuoklės, Mergužėlė ir Vėlyvi žiedai. Kaina 9 dol.

Lauksiu tavęs ateinant. Montrealio vyrų okteto įdainuota 17 patriotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kur gintarais. — Montrealio jaunimo ansamblis atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras... toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvykaukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoje — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Vaišnoros, Jurgio Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą, 4 dol.

J. Vaišnio, Dabartinė lietuvių kalbos rasyba, 3 dol.

Vysk. V. Brizgio, Neišskiriami trys nežinomieji, 5 dol.

Vysk. V. Brizgio, Kazimiera Kaupaitė — Motina Marija, 5 dol. V. Marcinkonytės, Tiltas per Nerį, 5 dol.

B. Sruogos, Giesmė apie Giedimą, 5 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. Gaunama Darbininko administracijos.

IŠSKIRTINA PROGA

Skubiai parduodamas dviejų aukštų mūrinis namas su visais patogumais. Namas turi bendro naudojamo ploto 143,47 kv. m. ir yra gražioje vietoje ant Nevėžio kranto Panevėžyje. Ta nuosavybė yra gauta paveldėjimo keliu. Kas norėtų šį namą nupirkti savo artimiesiems Lietuvoje, prašomi kreiptis:

Elena Bublaitis
94-17 Jamaica Ave.
Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. 212 441-7747

VAGYSTĖS IR APIPLĖŠIMAI YRA KASDIENINĖS PROBLEMOS!
MŪSŲ APYLINKĖS, DEJA, EINA BLOGYN, IR YRA ATĖJĘS LAIKAS LIETUVIAMS APSIGINTI!
LIETUVIŲ VEDAMA
sound security systems
GALI JUMS ŠIANDIEN PADĖTI!

Sound Security Systems apdraudžia privačius namus, butus, krautuves, įstaigas ir t.t. Aliarmų specialistas atidžiai ištirs, kokia sistema yra geriausia Jūsų gyvenvietės ar darbovietės reikalavimams.

Aliarmų įrengimams naudojami patys naujausi ir geriausi aparatai ir priemonės! Lelskite lietuviui atėti pas Jus pasitarti, pasiteirauti ir padėti Jums, kad galėtumėte tuoj pat gyventi saugiau!

Sound Security Systems jau yra apsaugojęs daug lietuvių visuomenės narių, įskaitant ir KASĄ — LIETUVIŲ KREDITO UNIJĄ! Skambinkite šiandien sužinoti, kaip apsaugoti savo brangenybes, save ir savo šeimą! Kaip jau žino tie, kurie yra Sound Security Systems apdrausti, Jūs tikriausiai jausitės ramiau, miegosite lengviau ir žinosite, kad esate apsaugoję nuo pavojaus!

JAMES SKIMELIS, PREZ.
SOUND SECURITY SYSTEMS
(212) 846-2899

KAILIŲ PASIRINKIMAS!
Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

ATTENTION
SERIOUS JOB SEEKERS!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.

Mail Marketing Services, P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTINUKAI — T SHIRTS su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikams (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiem (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DABAR KASOS KREDITO UNIJOJ:

9% palūkanų už paprastas taupomąsias sąskaitas.

12% už Share Certificates 500 dol. sumomis.

MONEY MARKET Certifikatų procentai už 5,000 ir 10,000 dolerių indėlius 6 mėnesiam.

"ALL — SAVERS" Certifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Laisvi nuo mokesčių IRA pensijų fondo indėliai su **15%** palūkanom.

Paskolos — Namų pirkimo "mortgicliai" — Čeklių iškeitimai — Pensijos čeklių indėliai ir t.t.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Telefonas: (212) 441-6799
Darbo valandos: nuo 9 iki 9 kasdien; penktadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. ir šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. p.p.
Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.
Visi indėliai apdrausti iki 100.000 dol.

MIRĖ A.A. TĖV. T. DEGUTIS

Šio Darbininko numerio kitame puslapy spausdinamas Tėv. Leonardo Andriekaus, OFM, straipsnis apie džiugią lietuvių pranciškonų šventę rugpjūčio 15 Kennebunkporte. Tai buvo naujų klierikų ir brolių kandidatų įvilkutvių ir įžadų diena. Visus džiugina jaunystė, prieauglis.

Deja, tenka skaitytis ir su tuo faktu, kad mirtis vis pakerta vieną po kito. Štai rugsėjo 5, sekmadienį, 6 val. val. Toronto liginėje mirė Tėv. Tadas Degutis, OFM. Jau anksčiau jo širdis vis pareikšdavo nuovargio žymių, bet šį kartą visiškai sustojo plakusi.

Tėv. Tadas Degutis, krikštytas Jono vardu, gimė 1914 spalio 21 Novasiolkų km., Semeliškių valsč., Trakų apskrityje. Tėvai buvo nedideli ūkininkai, turėjo 7 ha žemės. Šeima buvo gausi — net 9 vaikai, iš kurių užaugo tik vyriausias brolis Vacys, sesuo Domutė ir Jonas.

Iš nedidelio ūkio mokslus eiti buvo sunku, juoba, kad būdamas dešimties metų, neteko tėvo. Baigęs pradžios mokyklą 1929, įstojo į Aukštadvario vidurinę mokyklą, kurią baigė 1934. Toliau mokytis nebuvo galimybės.

Laimės ieškoti nukeliavo į Marijampolę. Ten dirbo marijonų spaustuvės administracijoje ir tikėjosi bedirbdamas mokytis, bet tais pačiais metais mirė motina, jis pats — peršalo ir surigo. Jį globojo Aukštadvario kapelionas kun. Albinas Žilinskas.

Jonui teko išeiti didelę gyvenimo mokyklą, teko dirbti įvai-

Tiv. Tadas Degutis, O.F.M. nuotr. A. Norvilos

riose įstaigose, sutikti daug žmonių. Gyvenime jis ugdė savo charakterį, mokėsi dirbti ir siekti savo tikslo.

Ukmergėje dirbo berniukų oratorijoje, vadovavo gimnazijos kapeliono įsteigiam bendrabučiui. Persikėlęs į Kauną, dirbo Ryto, vėliau Žaibo spaustuvės administracijoje, lankė buhalterijos kursus, dalyvavo Darbo Rūmų teatre, dirbo Prisikėlimo bažnyčios statybos raštinėje, tos pačios parapijos raštinėje, Šv. Vincento draugijos Prisikėlimo parapijos skyriuje, ėjo senelių ligininės reikalų vedėjo pareigas, buvo Paramos bendrovės buhalteriu, vakarais lankė suaugusių gimnaziją, kurią baigė 1944.

Buvo nutaręs stoti į Vilniaus

kunigų seminariją, bet tais metais į Lietuvą grįžo raudonoji armija. Rudenį jis dar buvo įstojęs į Telšių kunigų seminariją, bet neilgai, nes vėl reikėjo toliau trauktis į Vakarus. Vokietijoje lankė Eichstaetto kunigų seminariją. Ten išbuvo iki 1949.

Į Ameriką atvykęs 1949 birželio 10, apsisėjo Rochestery pas savo pusbrolių ūkininką. Tuoj padėjo kitiem atvykti į Ameriką. Dirbo ūkyje, prie geležinkelio, pagaliau persikėlė į Detroitą, kur dirbo automobilių pramonėje, prie kelių statybos. Vakaraus lankė technikos-inžinerijos mokyklą, baigė braižybą 1956. Tada persikėlė į Čičagą ir dirbo kaip braižytojas.

Visą laiką jis mielai dirbo su jaunimu. Detroito ir Čičagoje dirbo su moksleiviais ateitininkais ir sportininkais. Buvo suorganizavęs bent kelias krepšinio komandas. Visus tuos jaunuolius globojo jėzuitų išlaikomas Jaunimo Centras.

Išėjęs plačią gyvenimo mokyklą, 1965 jis apsisprendė prisijungti prie lietuvių pranciškonų ir vienuolyne gavo Tado vardą. Naujokyną atliko San Miguel, Calif., teologijos studijas tęsė Wappingers Falls pranciškonų kunigų seminarijoje ir Washingtone.

Kunigu įšventintas 1969 birželio 7 Amerikos Tautinėje Nekaltai Pradėtosios Šv. Mergeles Marijos šventovėj Washingtone. Primicijų mišias 1969 birželio 15 aukojo Šv. Kryžiaus bažnyčioje Čičagoje, o kitas — rugpjūčio 3 Kennebunkporte, Maine.

Velionis Tėv. Tadas bus laidojamas rugsėjo 11, šeštadienį, po gedulingų 10 val. ryto aukojamų koncerto mišių lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Laidojamas pranciškonų sklypelyje Šv. Jono kapinėse, Middle Village, N.Y. Toronte taip pat pramatomos gedulingos pamaldos, po kurių jis bus atvežtas į Brooklyną rugsėjo 10, sekdienį, kur 8 val. vak. bus gedulingos koncertacinės mišios. Amžiną atilį Tėvui Tadui.

Kornelijus Bučmys

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 12 sekdienį, 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone bus aukojamos mišios, po to parapijos salėj vyks tolimesnis minėjimas. Visi kviečiami. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas tradicinis balius įvyks rugsėjo 25, sekdienį, So. Bostono Lietuvių Piliesių D-jos salėj.

JAV LB 30 metų veiklos sukaktį spalio 2 Lantana restorane, Randolph, Mass., rengia LB Bostono apygarda.

Tautodailės darbų parodą ir pardavimą spalio 2-3 rengia Bostono L.T.I. skyrius.

Radijo valandėlės Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 10 So. Bostono Lietuvių Piliesių D-jos salėj.

Parapijos misijos. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone misijos prasidės spalio 17 d. 10:15 v.r. Mišias aukos ir pamokslą pasakys vyskupas John D'Arcy.

Lietuviškų parapijų metų religinis koncertas įvyks Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, lapkričio 7, sekdienį, 11 val. ryto. Koncerto programoj — Berklee kolegijos choras, solistai ir muzikai. Bus atliekama Jeronimo Kačinskio nauja kompozicija sv. Pranciškaus 800 metų jubiliejaus proga — „Saulės giesmė“.

Šv. Petro parapijos bazaras — lapkričio 14 So. Bostono Lietuvių Piliesių D-jos salėj.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21, sekdienį, So. Bostono Lietuvių Piliesių D-jos salėj. Rengia Lietuvos karių veteranų sąjunga Ramovė.

Dalis maldininkų, kurie rugpjūčio 29 vyko į Auriesville šventovę. Iš dešinės: New York Alto pirm. Alfonsas Marcelynas, Marytė Šalinskienė, Mary Ann Carey, Marija Šulskienė ir kt. Mary Ann Carey vėl kandidatuoja respublikonų partijos sąraše Ozono Parke, Woodhavene, Glendale, Maspeth, ir Middle Village. Nuotr. L. Tamošaičio

Grįvantis švietimas

Tokia tema rugpjūčio 29 buvo vedamoji Laisvės Varpo radijo programos pagrindinė mintis. Pacitavęs tokia pat antrašte Antano Rinkūno vedamąjį „Tėviškės Žiburiuose“ ir nurodęs, kad JAV LB Krašto valdyba paskelbė konkursą mokinių skaičiui liuanistinėse mokyklose padidinti, skirdama tam reikalui 1,125 dol., programos vedėjas Petras Viščinis taip kalbėjo:

„Išeitų, kad mokėkite liuanistinių mokyklų mokytojam aukštą algą, konkurso keliu padidinkite tų mokyklų mokinių skaičių, o lietuviškojo švietimo ir auklėjimo reikalai bus teigiamai išspręsti. Bet praktika rodo, kad neįmanoma lietuviškai išmokyti ir išauklėti jaunuolio, kuriam namuose neįkvėpta meilė lietuvių ir pagarba lietuvių kalbai. Kas iš to, jei liuanistinės mokyklos pagal aukštą atlyginimą sutrauks geriausias pedagogus, jei į jas konkurso keliu bus surinkti visų lietuvių vaikai, bet jie nenorės mokytis ir nesimokys lietuviškų dalykų? Vargiai net geriausi pedagogai liuanistinėse mokyklose sugebės tiek sudominti mūsų vaikus, kad jie savo noru atsikauptų laisvo laiko bei programų ir skubėtų mokytis lietuviškų dalykų. Liuanistinės mokyklos atliks savo uždavinį tik tada, kada vaikai rinksis į jas, norėdami mokytis lietuviškai. O tokį norą juose gali sukelti tik tėvai ir viešoji lietuvių visuomenės opinija. Kol tėvuose ir visuomenėje nebus sudaryta tokia nuotaika, kad visų lietuvių vaikai privalo ne tik lankyti liuanistines mokyklas, bet taip pat jose rimtai mokytis, tol lietuviškojo švietimo ir auklėjimo krizė nebus nugalėta.“

Net didžiausioje desperacijoje ar optimizme atsimitina, kad lietuvišką švietimą ir auklėjimą reikia pagrįsti gilesniu reikalo supratimu ir reikalingu idealizmu, bet ne amerikonišku apskaičiavimu, atremtu į materialines gėrybes, lyg užmirštant, kad ankstesnioji liuanistinių mokyklų sėkminga veikla rėmėsi ne materialinėmis gėrybėmis, bet giliu patriotizmu ir idealizmu.

Iš tikrųjų reikalai pradėjo šlubuoti tik tada, kai mes tų vertybių laipsniškai ėmėme nepaisyti, viską suveddami tik į materialines gėrybes. Atrodo, kad vienintelis tikras būdas lietuviškąjį švietimą ir auklėjimą sustiprinti — tai lietuviškojo patriotizmo ir idealizmo ugdymas plačioje visuomenėje, sudarymas tokios nuotaikos, kad garbė tiem, kurie visu atsidėjimu gyvena lietuviškais reikalais, o gėda tiem, kurie jais nesidomi. Kai lietuviškumas bus laikomas vertybe, tai jo sieks jaunoji mūsų karta.“

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis, kaip užgrūdintas vilnietis rezistentas, vis rūpinasi ir kelia labai svarbius lietuviybės išlaikymo klausimus.

Patikslinimas

P. Žičkus, Darbininko korespondentas Bostone, praneša, kad ne jo kaltė, jog Darbininko Bostono žinių skyriuje rugpjūčio 27 išspausdintas aprašymas apie Juozo Šilimo mirtį.

DAIVA MONGIRDAITĖ KONCERTUOJA KENNEBUNKPORTE

Liepos 25 dienos koncertas Kennebunkporte buvo vienas iš tų, kur į dainininkę buvo malonu žiūrėti, kaip ir jos klausytis. Daivos Mongirdaitės koncerto pirmuoju numeriu buvo Mozarto operos „Pagrobimas iš haremo“ arija „Ach, ich liebe“, praskambėjusi kaip paukščio skridimas, lengvai, zaismingai ir tragiškai; taip skamba Mozarto muzika.

Sekė Brahms 3 dainos: Wie Melodien zieht es, Es glanz der Mond, Vergebliches Staendchen. Kompozitorius, kuris laikė save klasikų, stengėsi rašyti, kaip prieš jį kiti rašė, iš tikrųjų kūrė savitą, romantišią stilių. Šį stilių solistė labai gerai pagavo ir perdavė klausytojui.

Nepriklausomos Lietuvos romantikas J. Gruodis suskambėjo trimis dainomis: Burtai, Aguo-nėlės, Rūta; čia solistės balsas

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuve advokatė, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

“Amber Holidays” 1982 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš Bostono/New Yorko

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE — Maskva/Vilnius
Spalio 6 — \$995.00 Gruodžio 27 — \$995.00
Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. GRUPES LYDĖS VADOVAI.

1983 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ jau patvirtintos — pirmoji grupė išvyksta balandžio 20 d. REGISTRACIJAS PRIIMAME DABAR.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų Į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS.
Norintiem atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116,
South Boston, Mass. 02127, Tel. (617) 268-8764

Brangiai motinai

A.A.

LIUCIJAI DAUGIRDIENEI

mirus, jos liūdinčiam sūnui Vytautui Daugirdui skausmo valandoje reiškiam gilią užuojautą.

Gertrada, Juozas ir Raimondas Nakutavičiai

A.A.

LIUCIJAI DAUGIRDIENEI

mirus, Vytautui Daugirdui, mūsų vokalines grupės vadovui, reiškiam nuodirdžią užuojautą ir kartu liūdime.

New Yorko vokalinė grupė
Jinai ir trys gintarai

A.A.

LEONUI RAMANČIONIUI

mirus, jo žmonai, mūsų LB apylinkės valdybos narei, jo sūnui Kęstučiui gilią užuojautą reiškia

LB New Yorko I-oji
apylinke

A.A.

LEONUI RAMANČIONIUI

mirus, jo žmonai Eleonorai Ramančionienei ir sūnui Kęstučiui su šelma reiškiam gilią užuojautą

Irena ir Mečys Bučinskai su dukra Davis

Rugsėjo 17 d. sueina 1 metai, kai mirė mūsų mylima žmona ir motina

A.A.

ANICETA RAMANAUSKAITĖ-SKOBEIKIENĖ.

Už jos sielą mišios bus aukojamos rugsėjo 19, sekdienį, 10:30 val. ryto Šv. Andriėjaus bažnyčioje, New Britain, Conn.

Prašome gimines ir pažįstamus prisiminti velionę savo maldose.

Nuliūdę

vyras Juozas Skobeika
dukros Birutė Butrimas
Lilija Kubilius
žentai ir anūkai

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. .... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Tautos šventė bus paminėta rugsėjo 12, šį sekmadienį. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus iškilmingos koncelebracinės mišios. Pamokslą pasakys kun. Kazimieras Pugevičius, Liet. Kat. Religinės Šalpos reikalų vedėjas. Mišių metu bus daroma rinkliava tai Liet. Religinei Šalpai. Visi prašomi kuo dosniau aukoti, nes ši įstaiga taip atsidėjus šelpia persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Po mišių — akademinė dalis — minėjimas vyksta didžiojoje tos parapijos salėje. Paskaitą skaitys Vytautas Vaitiekūnas. Maironio poeziją deklamuoja dvi sesutės — Nina ir Laima Jankauskaitės. Minėjimą praves Pranutė Ažuolienė, kuri taip pat paskaitys specialios literatūros. Minėjimą rengia LB I-oji apylinkės valdyba. Po minėjimo vaishes rengia Liet. Kat. Moterų 29 kuopa. Rengėjai yra išsuntinę organizacijom kvietimus dalyvauti su vėliavomis. Dabar tą patį prašymą pakartoja per spaudą — organizacijos dalyvauja su vėliavomis! Moterys, kas gali, pasipuošia tautiniais drabužiais.

Maironio lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 11, šį šeštadienį, 9 v. r. įprastinėje vietoje Holy Child Jesus parapijinėje mokykloje. 111 St. ir 85 Rd. kampas, Richmond Hill. Įėjimas iš 111 St. Veikia visi 10 skyrių, vaikų darželis, pagelbinės klasės. Visi kviečiami ir prašomi kuo daugiau vaikų leisti į lituanistinę mokyklą, nes tai mūsų ateitis ir stiprybė. JAV LB Krašto valdyba yra net konkursą paskelbusi, norėdama kuo daugiau vaikų sutelkti į lietuvišką mokyklą. Visi prašomi vaikus atvesti į žemutinę salę, iš kur bus paskirstomi į klases.

Kun. Dominikas Valenti, praleidęs savo atostogas Apreiškimo parapijoje, rugsėjo 11 išvyksta atgal į Vokietiją. Vinco Krėvės 100 metų gimimo sukakties minėjimas rengiamas spalio 10 Congregational bažnyčioje salėje Woodhavene. Rengia LB Queens apylinkė. Į minėjimą atvyksta ir rašytojo dukra Elena Mošinskienė, kuri gyvena Philadelphijoje.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai grįžo iš atostogų, kurias praleido Europoje. Ta proga Lietuvoj aplankė savo gimines. Juozas B. Laučka, Ateitininkų Federacijos vadovas, su žmona Izabele lankėsi New York'e. Ta proga, lydimi dr. Prano Bagdo, aplankė ir Darbininko įstaigas, Adomo Galdiko vardo galeriją ir Kultūros Židinį.

Adelė ir Antanas Grigai, Jamaica, N.Y., pratešdami Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Administracija dėkoja.

Simas Velonskis, Forest Hills, N.Y., atnaujindamas Darbininko prenumeratą, atsiuntė 70 dol. Už dosnią auką administracija dėkoja.

Darbininko skaitytojos S. Strazdienė, D. Lauraitienė, S. Varneckienė, V. Audėnienė, E. Petukovienė ir A. Masteikienė iš Linden, N.J., prie progos užsuko į Darbininko administraciją, apsimokėjo Darbininko prenumeratą ir įsigijo knygų bei suvenyrų.

Šv. Pranciškaus gimimo 800 metų sukakties proga iškilmingos pamaldos įvyks Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčioje spalio 3, sekmadienį, 11 val. ryto. Mišias aukos Brooklyno vienuolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, su koncelebrantais. Pamokslą sakys ir šv. Pranciškaus apeigas aiškina Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Mišias ir šv. Pranciškaus pamaldų giesmes giedos Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Viktoro Ralio.

Šv. Pranciškaus gimimo 800 metų sukakties iškilmingo minėjimo užbaigimas su akademiška koncertu įvyks Brooklyne, Kultūros Židiny, lapkričio 13, šeštadienį, 7 val. vak. Trumpą įvadinį žodį apie šv. Pranciškų ir jo vienuolijos išsiplatinimą tars Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM. Koncerte dainuos iškili solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio ir Berklee kolegijos studentų choras su solistais ir orkestru iš Boston. Šis ansamblis atliks ir šv. Pranciškaus Saulės giesmę, į lietuvių kalbą išverstą Stasio Santvaro. Jai muziką sukūrė komp. Jeronimas Kačinskis.

Ieškomas Viktoras Šimaitis. Jo ieško krikšto dukte Eleonora-Kristina Blažytė-Girdžiuvienė, Lietuvoj, Jurbarko rajonas, Smalininkai, Nemuno gatvė 3-5

Seton Hall universiteto radijo stoties WSOU-FM vadovybė su dideliu malonumu praneša, kad po vasarinės pertraukos nuo rugsėjo 15 vėl reguliariai transliuos lietuvišką radijo programą anglų kalba, pavadintą "The Music of Lithuania". Programa bus girdima įprastu laiku: kiekvieno trečiadienio vakarą nuo 6:05 iki 7 val. 89.5 FM banga. Jau šešiolikti metai šiai programai vadovaus prof. dr. Jokūbas Stukas, dėstąs tame universitete. Programos tikslas: supažindinti plačiąją Didžiojo New Yorko ir New Jersey visuomenę su lietuvių veikla, kultūra ir troškimais. Kiekvieną savaitę bus duodamos lietuviškos dainos bei kūriniai, bus kalbama apie lietuvių kultūrinės vertybes, istoriją, kalbą, papročius, pastangas Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Tautos šventė V. Atsimainymo lietuvių parapijoje, Maspeth, bus minima rugsėjo 12, sekmadienį, 11 val. ryto mišios pavergtos Lietuvos ir lietuvių intencija. Kviečiami dalyvauti visi lietuviai, o ypač Lietuvos vėliai.

Janina Gerdvilienė lapkričio 1 išvyksta gyventi į St. Petersburgą, Fla. Gyvendama New York'e apie 30 metų, ji aktyviai dalyvavo įvairių organizacijų veikloje. Ilgus metus dirbo Balfe, buvo jo direktorė, 100-tojo Balfo skyriaus pirmininkė. Dalyvavo Lietuvių Bendruomenės plėtimo veikloje, buvo LB apygardos valdyboje, ėjo ir kitas pareigas. Ilgą laiką buvo Maironio mokyklos mokytoja. Veikė ateitininkuose, Liet. Fronto Bičiulių New Yorko skyriuje ir buvo valdybų narė, buvo moksleivių ateitininkų globėja. Aktyviai dalyvavo Kultūros Židinio statyme, buvo ilgametė ketvirtadienio popiečių darbuotoja, dirbo Židinio administracijos komitete, dirbo visoje eilėje vienkartinųjų komitetų. Woodhavene turėjo nuosavus namus, juos pardavus, namus įsigijo St. Peterburge.

N. Y. vyrų choras Perkūnas, kaip skelbta, savo repetitijas pradeda rugsėjo 17, penktadienį, 7:30 v.v. choro kambary, Kultūros Židiny. Valdyba prašo visus narius atvykti punktualiai, kviečia sugrįžti visus buvusius narius. Labai prašo įsijungti ir visai naujus, kurie mėgsta dainą ir ją brangina. Visi dainuodami turės daug džiaugsmo, drauge jie puoselės ir lietuvišką dainą. Šiais metais choras yra kviečiamas bent į kelias vietas gastrolėm. Bus visiem puiki proga pakeiliuoti. Valdyba laukia visų!

Televizijos 5 kanale rugsėjo 6, pirmadienį, 10 val. žiniose, rodė ištrauką iš lietuvių dienos East Hartforde, Conn. Daug aiškino apie papročius, lietuvišką kugelį. Kalbėjo dabartinis Conn. gubernatorius ir kandidatas į gubernatorių. Transliacija užtruko net 8 minutes.

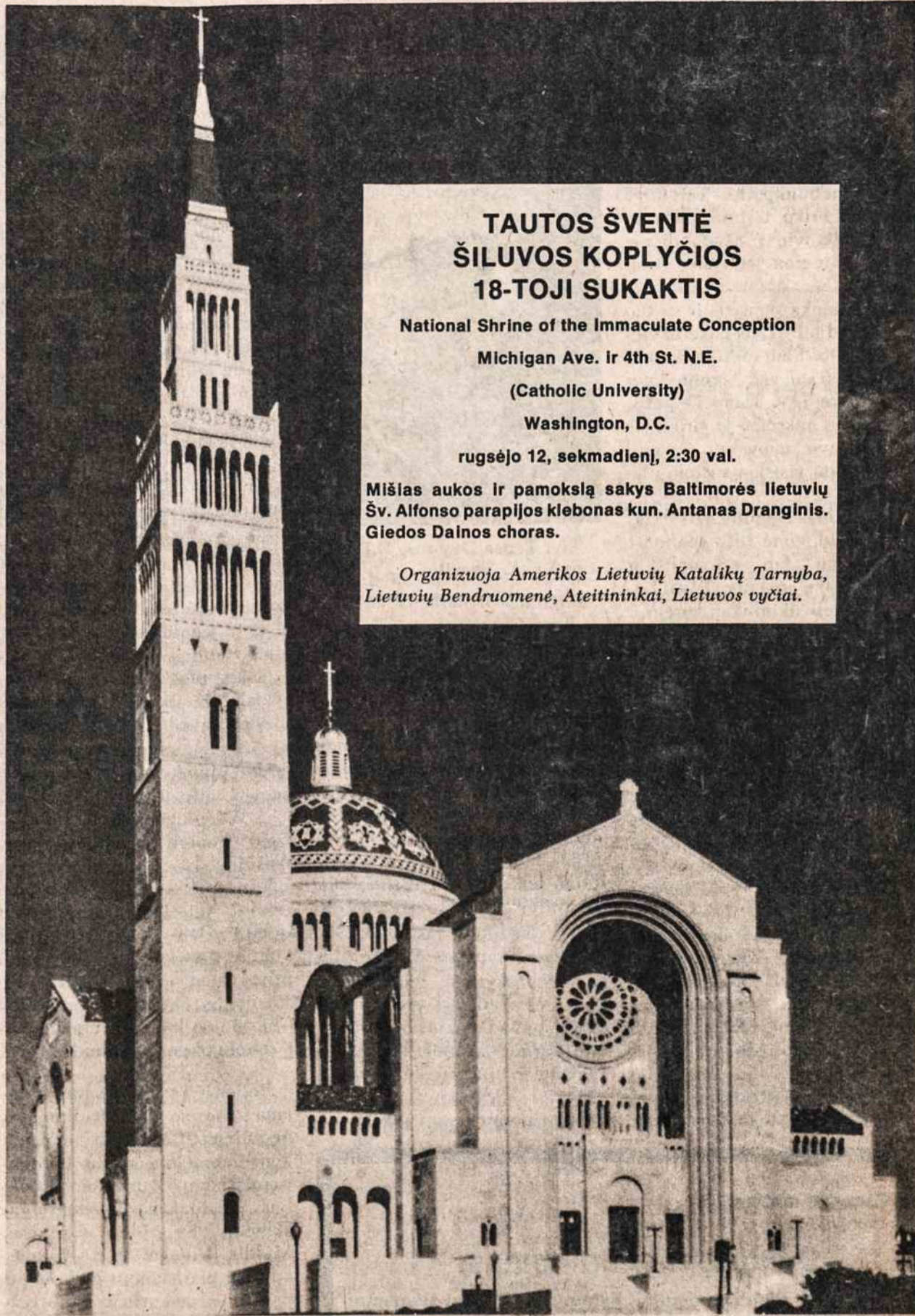
MAIRONIO MOKYKLOS GEGUŽINĖ

Kitą sekmadienį, rugsėjo 19, KASOS Kredito Unija kviečia visus atsilankyti į Maironio mokyklos rengiamą vasaros pabaigtuvių gegužinę, kuri įvyks Vandos ir Vytauto Vėbeliūnų sodyboje, 304 Bayville Rd., Lattingtown (netoli Glen Cove), šiaurinėje Long Island daly.

Sodyboje yra daug vietos pasistatyti automobiliams ir daug erdvės romantiškoj paežerėj. 12 val. bus atlaikytos pamaldos, o po to prasidės gegužinė. Nieko nereikės atsivežti, nes valgius ir gėrimus bus galima nebrangiai įsigyti vietoje. Patartina tačiau turėti sulankstomas kėdes savo patogumui.

Gegužinės programoj bus sporto žaidimai visų amžių vaikams, o suaugusiems vaishes ir draugiški pašnekesiai apie ūkį ir finansus. Programa bus vykdoma nežiūrint oro sąlygų.

Šią iškylą remia KASOS Kredito Unija ir kviečia visus apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti, kad Maironio mokyklai būtų kuo didesnis pelnas.

TAUTOS ŠVENTĖ ŠILUVOS KOPLYČIOS 18-TOJI SUKAKTIS

National Shrine of the Immaculate Conception
Michigan Ave. ir 4th St. N.E.

(Catholic University)

Washington, D.C.

rugsėjo 12, sekmadienį, 2:30 val.

Mišias aukos ir pamokslą sakys Baltimorės lietuvių Šv. Alfonso parapijos klebonas kun. Antanas Dranginis. Giedos Dainos choras.

Organizuoja Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnyba, Lietuvių Bendruomenė, Ateitininkai, Lietuvos vyčiai.

Laisvės Žiburio radijo valandėlės rudens koncertas rengiamas lapkričio 7 Richmond Hill aukšt. mokyklos salėje. Programą atliks Clevelando tautinių šokių ansamblis Grandinė, kuriai vadovauja Liudas Sargas. Po programos Kultūros Židinyje bus Grandinėlis sutikimas ir bendros vaishes su New Yorko lietuviška visuomene. Kaip praneša Romas Kezys, tos valandėlės vedėjas ir koncerto rengėjas, iš kitų miestų atvyksta bent 5 autobusai.

Naujos knygos — "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" III-čio tomo sutikimas bus rugsėjo 18, Kultūros Židinyje. Rengia New Yorko ramovėnai. Apie knygą kalbės Bronius Balčiūnas, lietuvišką poeziją deklamuos Irena Veblaitienė. Po programos — vaishes.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidraudami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

Philadelphijos Lietuvių Namų rengiama 6-oji Lietuvių diena įvyks rugsėjo 12, šį sekmadienį, 1 val. popiet Polankos Parke, 3258 Knights Rd., Cornwells Heights, Pa. Bus įdomi programa. Vaziuojant iš New Yorko: N.J. turnpike Exit 5, Rt. 541 West, Burlington-Bristol bridge, Rt. 413 West, 1-95 South, Street Rd. West.

Lietuvių išvyka į Australiją, ryšium su gruodžio gale Melbourne organizuojamomis Australijos Lietuvių Dienomis, organizuojama gruodžio 20-sausio 5. Išvykos vadovas — Vitalis Zukauskas. Daugiau informacijų teikia kelionių agentūra Vytis — 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. 212 769-3300.

Grandinė, iškilius tautinių šokių ansamblis, iš Clevelando atvyks į New Yorką lapkričio 7, sekmadienį. Jo pasirodymas bus Richmond Hill High School salėj, 114 gatvėj, Richmond Hill. Ansamblį atkvietė Laisvės Žiburio radijas.

J. Ambrozaitis, Middlebury, Conn., atnaujindamas Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. auką. Administracija dėkoja.

Rasos ir Antano Razgaičių dukra, gimusi š.m. kovo 8, buvo pakrikštyta rugsėjo 5 Apreiškimo parapijos bažnyčioje sumos metu. Krikšto apeigas atliko Tėv. Paulius Baltakis, OFM, pranciškonų provincijolas. Krikšto tėvais buvo Dalia Sakaitė ir Kazys Razgaitis.

Richmond Hill, N.Y., išnuomojamas antrame aukšte iš 6 kambarių labai erdvus butas. Pažadaujama suaugę žmonės. Tel. VI 6-6715.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

bus rugsėjo 12, šį sekmadienį.

- 11 v. - iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Pamokslą sako KUN. KAZIMIERAS PUGEVIČIUS
- 12 v. - minėjimas tos parapijos didžiojoje salėje. Kalba — VYTAUTAS VAITIEKŪNAS
Maironio poeziją deklamuoja NINA IR LAIMA JANKAUSKAITĖS
Minėjimą praves ir pritaikytos literatūros paskaitys PRANUTĖ AŽUOLIENĖ

Po minėjimo vaishes, kurias ruošia Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB I-OJI APYLINKĖ

MAIRONIO MOKYKLOS lietuviška GEGUŽINĖ

įvyks sekmadienį, rugsėjo 19, p. Vėbeliūnų sodyboje, Lattingtown, Long Island

12 v. bus pamaldos, o 1 v. popiet užkandžiai, gėrimai, muzika, pašnekesiai ir žaidimai.

Vaikams įvyks sporto varžybos erdviose sodybos pievose. Laimėtojams bus įteikiamos premijos ir dovanos. Visos apylinkės vaikai ir tėvai kviečiami dalyvauti.

Gegužinę rengia Maironio šeštadieninė mokykla ir lietuviška KASOS Kredito Unija. Visas pelnas skiriamas Maironio mokyklai.

Pernai gegužinė buvo gera, šiemet bus dar geresnė, todėl rengėjai tikisi ir laukia gausybės svečių.

Rugsėjo 18 d., šeštadienį, 7 v. v. Kultūros Židinyje (mažoj salėje) naujos knygos

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS III t. SUTIKIMAS

Knygą aptars BR. BALČIŪNAS
Meninė programoj — IRENA VEBLAITIENĖ
Po programos skani vakarienė

Įėjimo auka 9 dol. (Čeklius išrašykite išdininko vardu - B. Sutkus)

Vietas užsisakykite iš anksto (iki rugsėjo 17 d.) pas ramovėnus:

- J. Šilžys, 80-55 87th Ave., Woodhaven, NY 11421. Tel. 296-2844
- B. Sutkus, 84-25 109th St., Richmond Hill, NY 11418. Tel. 849-2197
- E. Noakas, 75-18 199th St., Fresh Meadows, NY 11366. Tel. 776-6425.

Širdingai kviečia
LKVS RAMOVĖ NY SKYRIUS